

REVISTA VÂNĂTORILOR

ORGAN OFICIAL AL UNIUNII GENERALE A VÂNĂTORILOR DIN ROMÂNIA
RECUNOSCUTA PERSOANA MORALA PRIN LEGEA DIN 1 MAI 1923
SEDIUL „UNIUNII”: PIATA C. A. ROSETTI No. 7 — BUCURESTI

Uniunea Generală a Vânătorilor din România

RECUNOSCUTĂ PERSOANĂ MORALĂ PRIN LEGEA DIN 1 MAI 1923

SUB INALTA PROTECȚIE A M. S. REGELUI

Sediul: PIAȚA C. A. ROSETTI No. 7 — București

■ ■ ■

CONSILUL DE ADMINISTRAȚIE:

Președinți de Onoare:

MIHAIL SUTZU, și DINU R. GOLESCU

Președinte:

ANTONIU MOCSONYI

Vice-Președinți:

NICOLAE RACOTTA și Dr. GH. NEDICI

Secretar-General:

C. G. ALEXIANU

Membrii-Consilieri:

Dr. I. ANDRONESCU, I. ANGELESCU, Marchizul de BELLOY, Principele GEORGE VAL. BIBESCU, DINU I. C. BRĂTIANU, Dr. I. BEJAN, Principele JEAN CALLIMACHI, GR. P. CARP, Dr. I. E. COSTINESCU, MIHAIL SC. PHERECHYDE, GENERAL I. GĂRLEȘTEANU, Prof. Dr. ERNEST JUVARA, G. LAKEMAN-ECONOMU, Dr. C. LEONTE, Prof. Dr. DIONISIE LINȚIA (pentru Banat), H. CAV. DE MIKULI (pentru Bucovina), GENERAL G. G. MANU, Prof. Dr. N. MEȚIANU, DIMITRIE I. NICULESCU, C. OPRAN, MIHAIL OROMOLU, GEORGE A. PLAGINO, ROMUL POPESCU (pentru Transilvania), C. ST. RASIDESCU, NICOLAE SĂULESCU, GEORGE SCHINA, Maior R. SCHNEIDER-SNYDER, Dr. L. SKUPIEWSKI, VASILE ȘTEFAN, Prof. Dr. G. SLAVU, Col. C. V. STEREA, ȘT. ȘENDREA, SEVER TIPEIU, Prof. Dr. G. UDRISCHI.

Censori:

S. BODNĂRESCU, N. KALERGI, M. FLECHTENMACHER, GH. GEORGESCU, A. STĂNESCU

Scopurile U. G. V. R. cuprinzând interesele tuturor vânătorilor din întreaga țară, toate Societățile de Vânătoare se pot grupa în jurul ei.

CONTRIBUȚII:

Membrii plătesc o cotizație anuală de Lei 300.— în care este cuprins și abonamentul obligator la „Revista Vânătorilor“.

Societățile: plătesc o taxă fixă de afiliere de Lei 10 de fiecare membru până la 100, iar de la 100 înainte numai Lei 5. Ele plătesc un abonament obligatoriu la „Revista Vânătorilor“ de 400 Lei anual și o cotizație anuală de 20 de Lei de fiecare membru.

Abonamentul la „Revista Vânătorilor“ este obligatoriu pentru toți membrii „Uniunii“

■ ■ ■

Statutele U. G. V. R. se trimet la cerere contra 20 Lei în mărci poștale

■ ■ ■

Correspondența fără mărci pentru răspuns și cererile pentru interveniri la autorități, neîntovărite de timbrele legale, rămân fără răspuns.

■ ■ ■

Orele de birou la Uniune: În toate zilele de lucru dela 9—1 și 3—7.

SEDIUL: PIAȚA C. A. ROSETTI No. 7 — BUCUREȘTI

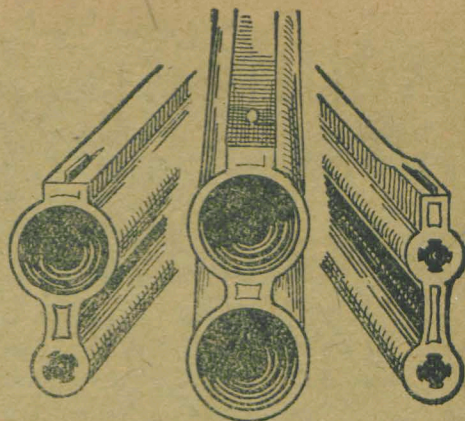

Gebrüder Merkel
Genève

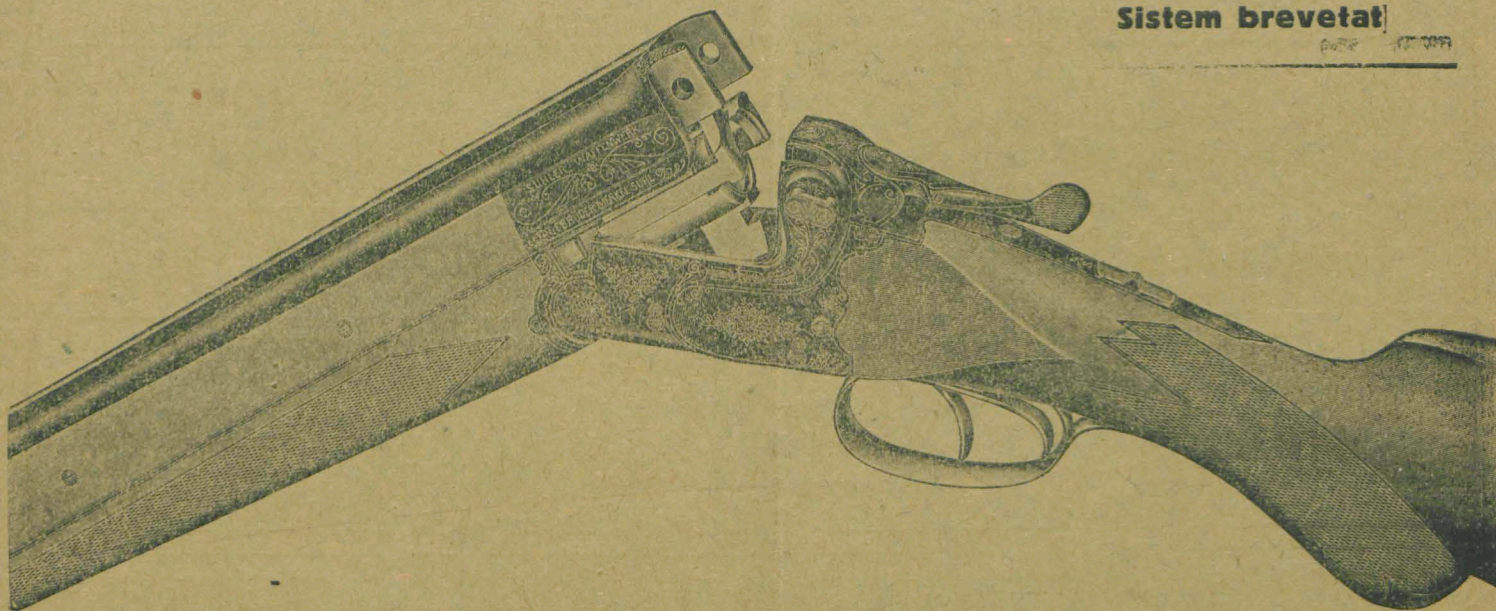
FONDATA IN 1898

MARCA FABRICEI

Sistem brevetat

Arma viitorului pentru vânătoare și tip sportiv.

Marile succese practice obținute cu armele noastre cu țevi suprapuse, dovedesc marile avantaje ale acestor arme sistem Bock:

- 1) Câmp de ochire complet liber, fără reflexe laterale;
- 2) Percutare infailibilă a capselor (sistem brevetat).
- 3) Inchizător de o putere de rezistență unică.
- 4) Tir de mare precizie, mai ales pentru distanțe mari, din cauza stabilității și a zăvoririi perfect simetrice a țevelor.
- 5) Tragere rapidă și precisă, datorită balansării și maniabilității impecabile a acestui model

Fabricația acestor arme cu țevi suprapuse este specialitatea noastră. Indelungata noastră experiență și instalațiunile moderne cu totul perfecționate ale casei noastre, ne garantează exclusivitatea fabricației acestui sistem, pe care-l construim în următoarele modele:

- Arme de alice cu două țevi, sistem Bock (2 țevi de alice suprapuse)
- Arme express cu două țevi, „ „ (2 țevi de glonț suprapuse)
- Arme mixte cu două țevi, „ „ (1 țevă de alice și una de glonț, suprapuse).

Aceste modele le putem construi și cu două sau mai multe rânduri de țevi. De pildă o armă de alice sistem Bock, cu un rând de țevi express și alt rând de țevi mixte.

Cele mai fine arme de vânătoare care se construiesc astăzi, sunt arme sistem Bock. Cu o astfel de armă, atât vânătorul cât și trăgătorul de porumbei, este echipat pentru orice gen de tir și pentru toată viața. Totodată mai recomandăm cunoscutele noastre arme DRILLING, reputele prin soliditatea lor, precum și ELEGANTELE NOASTRE ARME DE ALICE, care pot rivaliza cu cele mai fine arme engleze.

FABRICA DE ARME

WAFFENFABRIK GEBRÜDER MERKEL, SUHL
(GERMANIA)

Reprezentată în România prin „UNIUNE”

DE VÂNZARE

Câțiva pointeri englezi, de pur sânge, din Orkan of Derna (ex. Champion Forest Pream Dash și Panna of Derna).

Câțiva prepelicari germani cu părul aspru (Griffoni) și brați germani cu părul scurt, din Gollo v. Holzweiler Blut și alții, de rasă pură.

O fătătură de câini Dobbermann, rasă pură, de 4 luni, foarte bine dezvoltată.

N. B. CUMPAR jderi vîi tineri și bătrâni

ȘENILUL DE CÂINI UNIVERSALI
COHALM-TRANSILVANIA

Armă englezească

RIGBY, cal. 12, de vânzare. Platine lungi, cu cocoșe, execuție foarte fină și gravură artistică, cu 2 perechi de țevi. O pereche de țevi lisse, de 65 cm. pentru prepelițe, și o pereche de țevi full-choke, de 74 cm., cu tir lung și cu camere de 70 m/m., comandate special pentru tir de porumbei.

Se poate vedea la „Uniune“.

B E T I
B E R E
A Z U G A

CEL MAI BUN ULEIU DE ARME „ANTINITROL“

Încercat și găsit bun, pe domeniile regale,
în urma ordinului Oficiului Vânătorilor Regale

Singurul producător
în

România Mare:

Inginer

Albert Schaefer,

Sibiu

De vânzare la „Uniune“

VÂNĂTOR PROFESIONIST

caută post cu începere dela 1/V sau 1/VI
(sau și mai târziu) ca :

Brigadier de vânatoare - Administrator de teren de vânatoare și îngrijitor.

Experimentat în ocrotirea vânatului, pescuit, distrugerea răpitoarelor, are multă experiență în stăpînirea răpitoarelor de ori ce fel quadrupede și bipede ale vânătoarei de câmp, energic față de braconieri, perfect crescător și dresor de câini universali, posedă cal de călărie pentru vânatoare precum și motocicletă proprie, deaceea poate controla cu ușurință și repede toate teritoriile și părți de teritoriu mai îndepărtate; căsătorit, cu caracter solid. Rog a adresa ofertele către Administrația Revistei sub „RECOMANDAȚIE PERSONALĂ“.

Specialist în creșterea și ocrotirea vânatului, în creșterea și dresajul câinilor, precum și în creșterea peștilor în lacuri artificiale, caută post la o moșie mare.

Străin, dar vorbește românește și mai multe limbi.

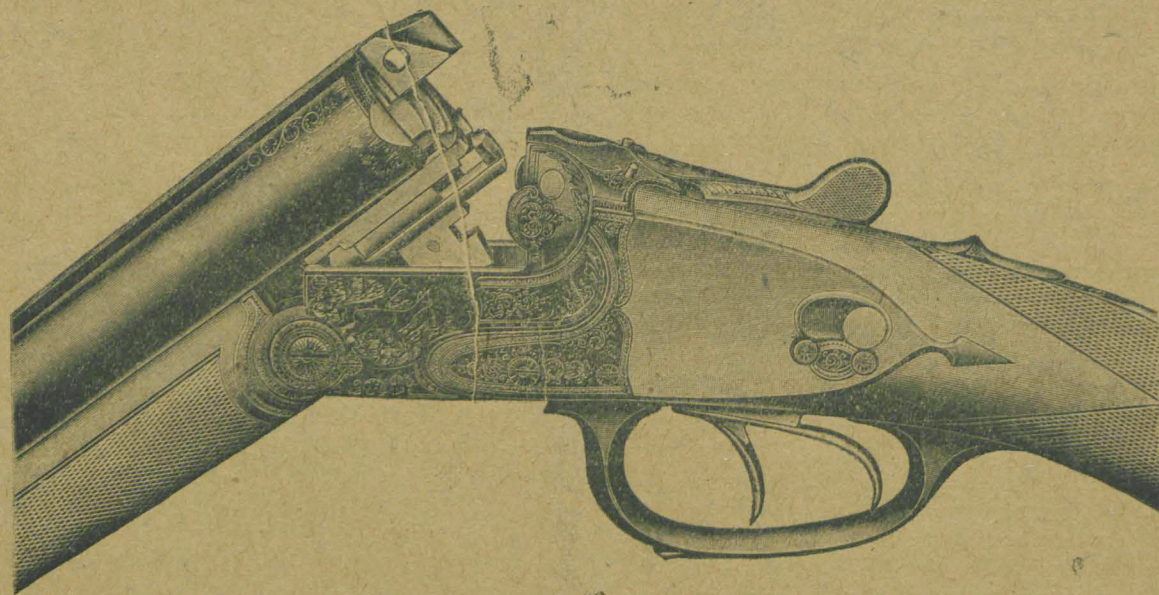
Ofertele sa vor adresa la „Uniune“ sub „Specialist“

C. A. FUNK & Co. SUHL (GERMANIA)

FABRICĂ DE ARME

Firmă renumită pentru armele sale de primul rang și de mare precizie.

Construește ori-ce armă de vânătoare și de sport, de la cea mai simplă până la cea mai elegantă. Execuție conștiincioasă și promptă. Tir de mare precizie și cu maximum de randament, dovedit cu certificatul oficial al standurilor de încercare, care întovărășesc fie-care armă.

SPECIALITĂȚI:

SISTEM ANSON & DEELEY:

arme de alice cu două fevi, sau cu una de alice și alta de glonț și expressuri, în toate calibrele, cu sau fără ejector.

„ ANSON & DEELEY:

drillinguri, drillinguri-expressuri, etc. pentru cele mai puternice încărcături, în toate calibrele, cu sau fără armare separată a fevei de glonț și ejector.

„ ANSON & DEELEY:

arme sistem Bock (cu fevile suprapuse), în toate calibrele, cu zăvor Greener simplu sau dublu (Kersten).

„ ANSON & DEELEY:

arme pentru tirul de porumbel sistem Bock (fevi suprapuse), atât pentru vânătoare, cât și pentru tir la talere, având maximum de randament posibil, cu zăvor Greener simplu sau dublu (Kersten), cu sau fără ejector.

Toate tipurile de arme se pot executa și cu cocoase.

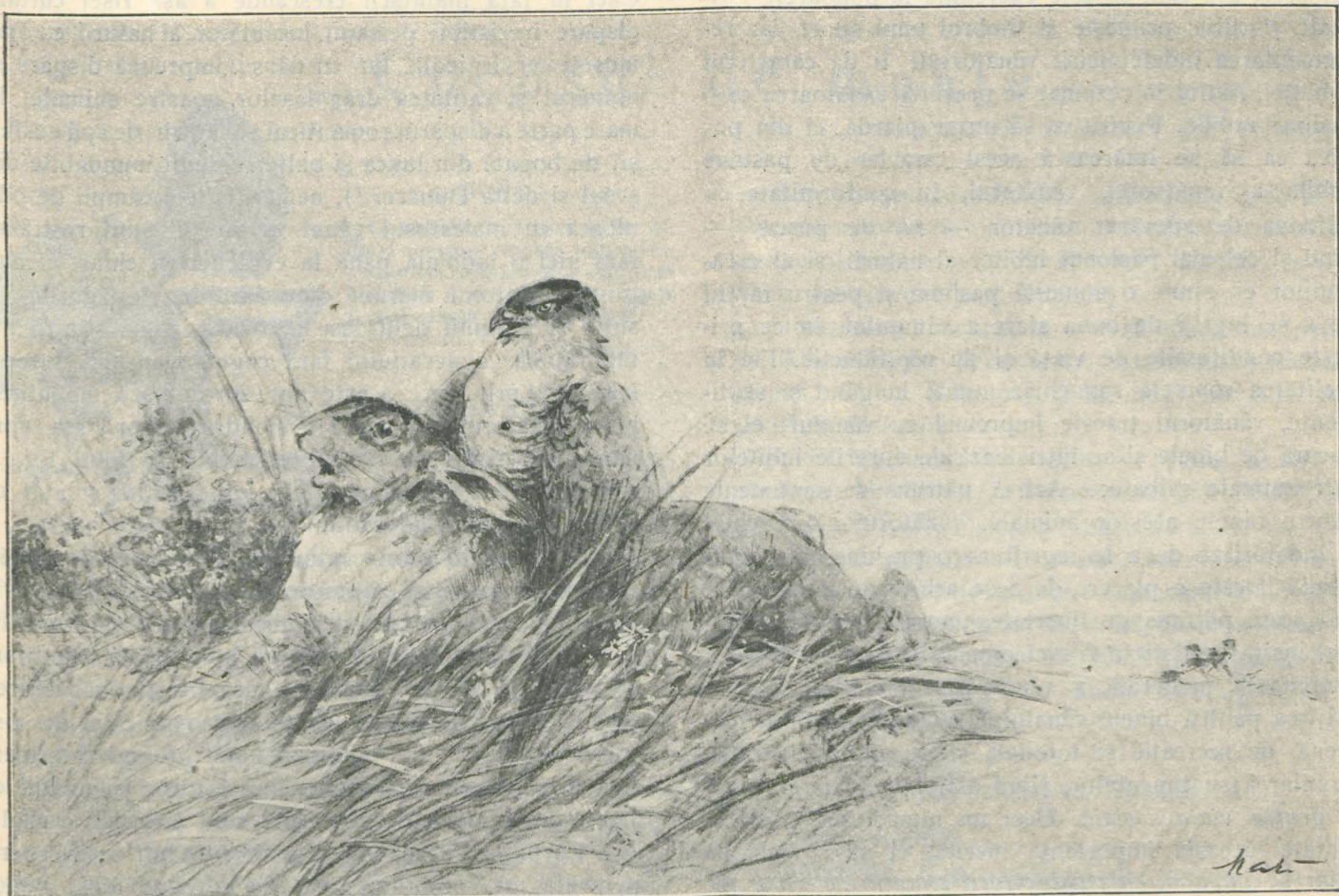
ARME DE GLONȚ DE MARE PRECIZIE SISTEM BLOCK

pentru toate calibrele și cele mai puternice încărcături, având avantajul de a fi extrem de ușoare și foarte elegante, admirabile pentru orice gen de vânat. Soliditate extremă, de la cea mai simplă armă la cea mai rafinată execuție.

La comenzi se poate ține seama de orice dorință specială.

Modele ale acestei case, precum și cataloage și prospecte în patru limbi, se găsesc la „UNTUNE”.

Ceva despre vânătoare, protecția animalelor și îngrijirea găinilor de munte

de Prof. Dr. E. Bolezat, Cernăuți.

Vânătoarea este un fel de joc. În această privință ea se aseamănă mai mult cu jocurile erotice, care la rândul lor nu sunt jocuri în înțelesul strict al cuvântului, ci numai o varietate a jocurilor, pentru că nu reprezintă exerciții pentru acțiuni instinctive din viitor, ci sunt chiar însăși acțiunea; și numai momentul psihologic, — adică bucuria de a putea, sentimentul plăcerii drept efectul punerii în acțiune a energiei, amețirea produsă prin desfășurarea propriei puteri — acesta rectifică taxarea lor la fel cu jocurile. Acțiunile jocurilor le putem exercita, întrerupe sau și întrelăsa după bunul nostru plac, după cum suntem dispuși, observând cea mai deplină libertate.

De aceea la joc ne simțim cu adevărat liberi. Îndeplinind numai ceea ce ne procură plăcere, nu ne simțim ca și un membru din lanțul cauzalității, ci pare ca și când ne-am sustrage dela necesitățile neîndurătoare.

Sentimentul libertății care trezește cea mai deplină și cea mai înaltă formă de plăcere și ne ridică mai presus de lumea realităților concrete, a fost cel mai bine interpretat de poetul Schiller prin cuvinte, iar de componistul Rossini prin muzică în opera „Wilhelm-Tell“, mai ales în aplicarea acestui înalt sentiment chiar la viața vânătorului.... „Cu săgeata și cu arcul,

Prin munți și prin văi, Trece țințașul, Luminos în raza soarelui. A lui este întinderea, unde-i pătrunde ochiul, Aceea-i este prada, ce umblă și ce zboară“.

Această proiecțiune a sentimentului libertății în realitatea vieții concrete a vânătorului, drept marca unei pasiuni înalte și nobile, este în același timp o gingașă concepțiune a libertății naționale la poporul german și cel italian și din aceste motive un factor educativ, pentru înobilarea sentimentelor și dobândirea libertății morale, deci pentru înălțarea ființei omenești. De aceea și vânătoarea la popoarele civilizate și culte se exercită într'un mod, prin care se afișează ca o acțiune morală, întru cât nu uciderea vânatului este motivul, ci un complex de sentimente produse prin surplusul de energie personală pusă în acțiune în deplină libertate, pentru a produce bucuria de a putea. Îndreptățirea la această îndeletnicire, prin care se prezintă vânătoarea cu caracter moral, se întemeiază pe de o parte pe necesitatea de a feri societatea și avutul său, de daune cu privire la vânatul stricător, iar pe de altă parte ușurarea greutăților vieții privitor la vânatul folositor. Iar în ce privește materialul dobândit prin exercițiul vânătorii, acesta în orice formă are impor-

tanță național-economică. Pentru motivele arătate vânătoarea, așa cum ea este exercitată la popoarele civilizate și culte, primește și timbrul unui sport, iar reglementarea îndeletnicirii vânătoarești îi dă caracterul nobleței. Astfel în rezumat se prezintă vânătoarea ca o pasiune nobilă. Pentru ca să nu se piardă, ci din potrivă ca să se întărească acest caracter de pasiune nobilă a vânătoarei, vânătorul, în conformitate cu calitatea de adevărat vânător — nu de pușcaș — fiind și cel mai pasionat iubitor al naturii și al creațiilor ei, simte o anumită pasiune și pentru faptul de a se îngriji de buna stare a vânatului, în ce privește condițiunile de viață și de reproducție. Fie în realitatea concretă sau chiar numai în gând și sentimente, vânătorul trăește împreună cu vânatul; el se bucură de binele și se întristează de durerile iubitelor sale animale sălbatice. Astfel, pătruns de sentimente pentru binele acestor animale, vânătorul simte chiar și îndatorirea de a le îngriji, ca o pasiune. Iar omul căruia îi este o plăcere de a se achita de îndatoririle sale, este pătruns de libertatea morală, care este cea mai înaltă gradatie a ființei omenești. În acest înțeles, exercitarea moderată a vânătoarei, împreună cu îngrijirea pentru binele vânatului, sunt un factor de igienă, de recreație și totodată și de educație pentru înobilarea sentimentelor, fiind astfel de o *importanță și pentru viața socială*. Deci nu numai din motivele arătate această importanță merită, ci se cuvine, ba chiar se *impune, ca conducătorii statului să'i dea pe deplin atenția cuvenită, printr'o insistență riguroasă de a se creă și observă cu strictețe legile de vânătoare și dispozițiunile referitoare la poliția vânătoarească, inclusiv măsurile pentru apărarea și ocrotirea animalelor în genere, precum și pentru păstrarea monumentelor naturale* ¹⁾.

Aceste probleme serioase se impun cu atât mai mult, întrucât a sosit timpul, că și în țara noastră admirabilele teritorii de vânătoare, cu renumele lor

1) Nu cred că mi se va lua în nume de rău, dacă cu această ocaziune îmi permit să atrag atențiunea onoratului Consiliu de Administrație al U. G. V. R. ca, luând în discuție problema protecției animalelor și a monumentelor naturale, atât de apropiată intereselor vânătorii, aceasta să fie introdusă în titlul, scopurile și dispozițiunile statutului de organizațiune al acestei instituțiuni.

2) Problema privitoare la regiunea inundabilă a Dunărei, mai ales a Deltei, reclamă pentru sine cea mai mare atențiune, prin interesul special pe care îl reprezintă.

Balta și lunca Deltei sunt în toată Europa unicul document natural și grandios în felul său și ca atare formează un punct de atracțiune de interes general pentru toată lumea cultă, cece ar trebui exploatat prin înființarea unei vilegiaturi mondiale.

În al doilea rând această regiune are importanță științifică de cel mai mare interes, 1) prin nemărginita bogăție a faunei, respectiv a biocoenozei (comunității de viață), 2) prin calitatea faunistică, căci aici se întrunesc trei regiuni geografice, — mai ales cu privire la viața păsărilor: Regiunea pădurilor medievropene cu reg. câmpiei pontice și cu reg. faunei mediterane, 3) prin faptul că chiar aici se întrunesc cele mai multe căi de migrațiune ale păsărilor din Europa orientală, astfel că nici o localitate nu este

mondial de odinioară, scad din zi în zi tot mereu. Căci în fața înaintării crescânde a așa zisei culturi, dispăre irezistibil peisajul încântător al naturii, cu frumusețea ei virginală. Iar cu dânsul împreună dispăre și numărul și calitatea drăgălașelor noastre animale. În mare parte a dispărut romanticul vânătorii de apă nesfârșit de bogată din lunca și balta regiunii inundabile din șesul și delta Dunărei ¹⁾, nemărginitele câmpii de odinioară cu maiestrosul vânat de dropii sunt restrânse fără nici o îndoială până la evidență, și chiar și mulțimea vânatului mărunț din câmpiile și pădurile șesului și regiunii deluroase a căzut victima siluirii neîndurătoare a nesațiului fără cuget. Dar mai dureros încă decât prin toate aceste fapte zdrobitoare este atinsă inima vânătorului atunci când își îndreaptă privirea spre maiestrosii codri ai Carpaților, unici în felul lor, și cari sunt atât de cunoscuți în lumea cultă și atât de slăviți din cauza adoratului lor vânat mare, crescut și păstrat în sânul pitorescului lor, și despre care astăzi mai că nu putem să zicem decât: A fost odată! Bourul s'a stins de tot, alcele și zimbrul nu mai sunt, sorlița e ca și dispărută, capra neagră aproape la fel, ursul și râsul se tot împutinează, iar coroana vânătoarei, cerbul Carpaților, este de-abinelea pe cale de a-și pierde calitatea de odinioară atât de ademenitoare pentru vânătorii cu renume, în ale căror colecțiuni de trofee atracțiunea de căpetenie sunt coarnele cerbului din Carpați. Cu mâhnirea înăbușită într'o tăcere resemnată nu voi atinge mai de aproape acest punct, care este dintre toate cel mai dureros, ci mă voi restrânge în cele ce urmează la unele observări privitoare la alt vânat nobil din falnicii codri carpatini ai patriei noastre, la cele două specii de găini mari, gotcanul și cocoșul de mesteacăn.

(Va urma).

mai potrivită pentru studiul acestei ramuri ornithologice, deocamdată încă destul de misterioasă, și tocmai din acest motiv cu atât mai actuală. Din motivul acesta se impune în mod imperios și fără întârziere înființarea unei stațiuni zoologice în Delta Dunării, cu programul principal al studiului ornithologic.

În al treilea rând Balta și Lunca Dunării constituie un eminent contingent de vânătoare plăcută, interesantă, bogată și variată. Și acest moment ar putea fi exploatat în mod rațional, având importanță național economică.

Toate aceste probleme ar trebui să constituie programul de activitate pentru stațiunea zoologică amintită mai sus, pentru ca, dirijate de o singură mână, să fie aduse în acea armonie de exploatare și conservare, prin care poate să fie garantată existența nemărginită a acestei sălbăticii, asupra căreia până astăzi domnește desinteresul și cea mai complectă neglijență. Cel mai cumplit braconaj în stil mare își exercită aici meseria pentru exploatarea penelor, blănurilor și ouălor de paseri în favorul negoțului cu pene de lux și obiecte naturale din străinătate. Nimicirea arborilor seculari tot pentru exploatarea acestor obiecte distruge tot mereu din farmecul acestui document natural și unic în felul său în toată Europa, pentru ca cu timpul să fie înlocuit cu un pustiu monoton și ucigător.

În același timp programul stațiunii zoologice negreșit că ar trebui să fie pus în armonie și cu acel al pescărilor.

Premiul al II-lea al Concursului asupra Cocoşului de munte

Cocoşul de munte

de Prof. Dr. Dionisie Linția, Timișoara.

MOTTO:

Cercetările științifice au în vedere numai o singură țintă: Cunoașterea realității și a adevărului: Nici o sfințenie nu-i poate fi mai sfântă decât adevărul.

L. Brentano

INTRODUCERE

are inimă de vânător nu tresaltă de bucurie la auzul acestui nume, rostit în

timpu! când aștern pe hârtie rândurile de față?

În fine, Revista Vânătorilor, organul U. G. V. R., menit spre dezvoltarea și vulgarizarea cunoștințelor vânătoarești și în Țara Românească, care e încă foarte săracă în produse literare zoologice vânătoarești — a reușit să spargă ghiața letargiei amorțite a literaturii noastre vânătoarești.

Tot cu aceiași plăcere apuc și condeiul, precum apuc și arma, când este vorba de a contribui la cunoașterea celui mai măreț vânat aripat din codrii falnicilor Munți Carpatini și noștri; și deși scopul meu nu este de a concura pe ceilalți camarazi vânători, cari înțeleg a sacrifica câteva ore din timpul lor, spre a împărtăși și altora cunoștințele și experiențele lor adunate în decursul anilor pe terenul zoologic și vânătoarec, — totuși m'ar bucura foarte mult, dacă mi-ași putea ajunge și eu ținta, pe care a urmărit-o marele maestru al vânătorilor regale și președinte de onoare al Uniunii, D-l A. Mocsonyi, cu această modestă lucrare, adică de a da publicității cât mai multe cunoștințe zoologice, ce vor putea servi drept bază la clădirea unei opere fundamentale zoologice, de care astăzi încă avem o lipsă absolută. Și dacă avem în vedere proverbul țaranului nostru: „Multe mâini mai mult sporesc“, nu va întârzia nici rezultatul acestei munci; se va găsi cineva care să adune acest material prețios isvorit din adevărata realitate, — căci în această direcție nu s'a lucrat nimic aproape de o jumătate de secol. Mă voi strădui, în spațiul foarte restrâns al acestei reviste, de a da în cele ce urmează o monografie a Cocoșului de munte, la fel cum ași dori și eu să le văd pe cele ce vor mai vedea lumina în coloanele Revistei Vânătorilor, — adică întocmite pe principii morfologice, sistematice și biologice, ca să poată servi drept material științific autorilor de manuale zoologice în viitor.

Date nomenclatorice.

Cele mai vechi urme referitoare la denumirea și descrierea cocoșului de munte, tipărite în graiul românesc, le-am găsit în zoologia lui Pocorni de pe la mijlocul secolului trecut, tipărit în limba româ-

nească, cu „potcoave“ (lit. cirilice); în această carte i-se dă numele de „Cocoșul de munte“. Aci aflăm și prima descriere a „Tetraonului“ nostru, cu scurte date biologice: (pag. 88—89):

Denumirea românească o mai aflăm în opera lui E. Albert Bielz: „Fauna der Wirbelthiere Siebenbürgens“, Sibiu 1856, pag. 103, unde se vorbește de „Kokos szelbatik“ (sic!)

S. Fl. Marianu, întemeietorul primei lucrări ornithologice românești, în lucrarea sa: „Ornithologia populară română“, Cernăuți 1883, Tom. II, pag. 210—211, ne dă următoarele numiri sinonime culese din popor și în diferite regiuni: Cocoșulu-selbatecu, Cocoșu de munte, Cocoșu de sihlă, Cocoșu-mare, Gotcanu de munte, Gotcanu de sihlă, Gotcan-mare, fem.: Găină-selbatică, Găină de munte, Gotcă-peștriță.

În limba științifică:

Tetrao urogallus urogallus L.

Numiri străine:

Englezește: Capercaillie (Capercaillie, Cok of the wood).

Nemțește: Auerhuhn (Auerhahn, Urhahn).

Franțuzește: Coq de bruyère (Le grand tétras, Coq de bois).

Italienește: Gallo cedrone (Gallo alpestre, Urogallo).

Sârbește: Tetrijeb veliki.

Rusește: Gluchar.

Ungurește: Siketfajd.

Cocoșul de munte, aparține:

Ordului Găinoaselor. (Galli=Galliformes), cu următoarele caractere principale:

Terestre și arboricole cu corp îndesat, aripi scurte, sborul greoiu, pene vârtoase, cap mic, ciocul puțin curbat, cu 4 degete, picioare și degete puternice, vânoase, degetul dinapoi mai înalt (ridicat) decât cele din față; ghiarele la cele mai multe păsări sunt late (scocioritoare sau răschiitoare); cele mai multe sunt poligame și clocesc la pământ mai multe ouă. Schizognate holorhine, cu 16 vertebre la grumaz. La pui se dezvoltă plutitoarele de regulă mai de grabă decât penele fulgoase conturale. Avem cam 370 de soiuri cunoscute.

Familia Tetraoninelor,

cu următoarele caractere principale:

Nările acoperite cu fulgi; degetele asemenea acoperite cu pene, ori pe margini cu niște membrane cornoase în forma pieptenului. Picioarele sunt numai în parte complet acoperite cu pene. Multe din aceste specii își schimbă pătura superioară de pe cioc și ghiară. În total sunt cam vre-o 50 de specii.

Grupa Tetrao L.

(*Tetrao* Linnaeus, Syst. Nat., Ed. X. I. pag. 159—1758).

Coadă, cam lungă și rotunjită, aproape în forma icului; cele două pene laterale din coadă la cocoș sunt mult mai scurte, iar la găină ceva mai puțin scurte, decât cea dela mijloc; numărul cârmacelor (penele din coadă) 18. Prima plutitoare (pană din aripă), e considerabil mai scurtă decât a doua, cam tot atât de lungă cât plutitoarele de gradul II. (brațului de sus) și la fel cu cea de a opta; a patra, este cea mai lungă. Picioarele sunt acoperite cu pene dese; degetele golașe, însă sunt învelite aproape până la jumătate cu pene lungi spintecate, crescute dela baza lor și între ele. Pe laturile degetelor de ambele părți cresc niște lamele cornoase lungărețe, în formă de piepten (se pare că sunt pene modificate¹). Ouăle sunt pătate. Pasările acestea trăesc în fauna paleartică.

După cea mai modernă și mai monumentală lucrare științifică actuală a D-lui Dr. Ernst Hartert: „Die Vögel der paläarktischen Fauna“ (Pasările Faunei paleartice) Bd. I—III. u. Supl. 1910—1923, cunoaștem următoarele specii:

Tetrao urogallus urogallus L.

Trăește prin pădurile cetinoase (rășinoase) ale Scandinaviei, până pe la al 70° l. N., în Rusia până în regiunea circumpolară și până în partea nordică a Uralului; spre sud ajunge până în Carpați și în Balcani, în Bulgaria, Muntenegru, nordul Albaniei, munții Rodope, apoi mai îl avem în Alpi și în Germania prin unele locuri. În Scoția și Irlanda a pierit cu totul de pe la mijlocul secolului al 18-lea, dar s'a reîntors din nou cu succes în anul 1837 din Suedia.

Tetrao urogallus aquitanicus Ingram.

Trăește în Munții Pyrenei, — mai cu seamă prin pădurile Cauterets.

Tetrao urogallus volgensis But.

În regiunile estice ale Rusiei europene; guvernământul Simbirsk.

Tetrao urogallus taczanowskii (Stejn.).

Patria sa e Siberia, pădurile rășinoase ale Mongoliei-estice (Tunka), lacul Baikal, Dauria în jud. Irkutsk, Altai în jud. Uos, Taiga dela Sajan și Minusinsk.

Tetrao urogallus uralensis Menzb.

Il găsim în sudul Uralului, prin guvernământul Orenburg și Ufa, până spre Samara; apoi spre est până pe la Semipalatinsk și Alatan.

1) Aceste lamele îi servesc spre a putea umbla mai ușor pe zăpadă, iar nici decum la călcatul găinilor, după cum se crede uneori.

Tetrao parvirostris Parvirostris Bp.

Trăește în Transbaikalia până la marea-Ochotskică, provincia Amur, Mandschuria și insula Sachalin.

Patria sa este Kamtschatka.

Să privim mai deaproape cum să înfățișează tetraonul nostru:

Tetrao urogallus urogallus L.

Cocoșul: Capul și grumazul sur, cu niște linioare fine, ondulate și având puține reflecții de culoare violetă; penele gâtului le are lungi, negre și vărgate, și sunt închise pe de margini cu o culoare vânătă-verzuie-metalică; penele dedesubt, dela delta pliscului și până la capătul mandibulelor, sunt prelungite în formă de barbă; deasupra ochilor are o pielită golașă catifelată de culoare roșie, care formează sprâncenele; gusa e de culoare metalică-vânătă-verzuie; mantaua brună-roșiatică, cu pete fine negricioase și ondulate; plutitoarele brune-închise; lamurile exterioare sunt ondulate și de o culoare puțin mai deschisă; penele inferioare cari acoperă aripile și cele de sub subțioară le are albe; spinarea și penele cari acoperă coada sunt sure-întunecate și stropite cu niște pete mici albe. Coadă neagră și pe la mijloc marmorată mai mult sau mai puțin cu alb; pe partea inferioară pasărea e în unele locuri pătată cu negru, având unele pene mărginite cu o culoare verzuie-metalică; ciocul e cornos și gălbui; ochii bruni, degetele cenușii. Lungimea totală cam 92—95 cm., lungimea aripei închisă, 38—40 cm., coada 32—35 cm., ciocul dela nări până la vârf 34—40 mm., tarsul 70—75 mm.

Culoarea cocoșilor în lunile de vară (Iulie—Septembrie) încă nu s'a putut studia precis; se presupune că în timpul acesta ei ar avea pe cap și pe grumaz o culoare de tranziție (praenupțială), cu pete brune. Datele precise din perioada aceasta îmi lipsesc încă.

Găina (femela): partea superioară o are brună-întunecată, cu benzi gălbui și cu pete albe; gâtul alburii-gălbui-lutos, gusa brună-gălbui-lutoasă având mai mult ori mai puțin niște pete mici albe amestecate cu negru; coada brună-roșiatică și cu benzi negre, penele singuratică — cârmacele — împrejmuite cu câte o bandă albă îngustă.

Puișorii sunt acoperiți cu puf gălbui-alburii, iar pe spate au niște pete negricioase și roșiatică; de desubt ei sunt unicolori. Cocoșii tineri se deosebesc de cei mai bătrâni prin coada lor, care este neagră unicoloră. Puii desvoltați se aseamănă în mare parte cu găinile (femelele), însă cocoșii sunt colorați ceva mai vioi, fiind și mai robuști.

După R. Dombrowski (Ornis Romaniae, pag. 855), prințul Rudolf de Austria a fost de părere, că gotcanul Carpaților noștri ar fi ceva mai mic și de culoare mai întunecată pe unele părți ale corpului, decât cei din părțile mai nordice, ori din Alpi; eu nu mă pot pronunța asupra afirmării acesteia, de oarece nu-mi stă la dispoziție spre studiere o serie suficientă din ambele sexe, din care s'ar putea trage o concluzie. Chestiunea rămâne deci încă de discutat.

În Țara noastră cocoșul de munte este un vânat stabil și răspândit prin pădurile muntoase de cetină de prin județele: Bistrița-Năsăud, Bihor, Brașov, Ciuc, Făgăraș, Treiscaune, Hunedoara, Caraș-Severin, Maramureș, Murăș-Turda, Sibiu, Solnoc-Dobâca, Turda-Arieș și județele învecinate transcarpatine, adică Neamț și Bacău etc., cât și în munții bucovineni. Cu drept cuvânt putem zice, că România este una dintre cele mai bogate țări în contingentul acestui vânat nobil.

Patria strămoșească a cocoșului de munte a fost, după cum se pare, șesul Rusiei; dar cu stărpirea pădurilor de pe acolo, el s'a retras în Carpații noștri, și astăzi a devenit o adevărată pasăre caracteristic sedentară a pădurilor muntoase. În deosebi el preferă codrii munților înalți cu păduri rășinoase amestecate cu brazi, molifiți și pini seculari, prin cari se află poieni și subarboret de afine și alte tufișuri cu boambe (*Vaccinium macrocarpum*, *V. myrtillus*, *Vitis idea*), zmeură, izvoare, pâraie și obârșii umede și sălbatice. Evită însă pădurile cultivate și adesea neliniștite.

Cât ține timpul de iarnă gotcanul se adăpostește mai mult prin ramurile copacilor cetinoși, ai căror muguri ori vârfuri îi servesc aproape ca hrană unică în timpul iernei.

S'a observat, după excrementele găsite sub copaci, că unii cocoși stau mai multe zile în șiir pe acelaș copac fără să-l părăsească, ciugulindu-i toate vârfurile și mugurii, pe care-i pot ajunge de pe crăci. În ierni grele și foarte geroase el coboară de multe ori dela munte mai spre vale, dar se înapoiază iarăși la locul obișnuit imediat ce se moaie gerul. După ce s'a luat zăpada de pe coastele munților el se lasă ziua pe pământ, scormonind prin tufișuri și desişuri după insecte, larve, conchilii și altele, și numai noaptea o petrece sus pe pom. Aleargă foarte bine și este isteț, se pitulă excelent și zboară foarte bine, deși zborul lui este greoiu; de pe pământ nu se prea ridică în zbor, ci numai atunci când se vede periclitat.

Nutrimantul principal al tetraonilor constă în cea mai mare parte a anului din muguri și vârfuri de molifiți ori brazi și din diferite bobite, pe cari le ciupestă și cu cari își îndoapă bine gusa și pipota, ca un burduf; astfel de alimente noi putem găsi chiar

câte o mână plină la cocoșii împuşcați și jupuiți. Pentru a putea măcina și digera aceste alimente, cocoșul de munte, ca și alte păsări din curte, înghite o anumită cantitate de pietricele, pe cari le găsește prin părțile unde trăește; acestea îi ușurează măcinarea alimentelor mai tari. Cu timpul pietricelele se tocesc și se poleesc în pipotă, căpătând un lustru ca niște mărgele; iar dacă s'au micșorat prea mult, sunt date afară cu excrementele, fiind înlocuite din nou cu altele mai mărișoare. Sunt convins că puțini dintre vânătorii de tetraoni au dat atențiune acestui lucru, deși pietricelele acestea servesc în multe părți la confecționarea mai multor bijuterii, cari sunt mândria și fala vânătorului adevărat.

Excrementele tetraonului au în decursul iernei și pe la începutul primăverii forma unor „macaroane“ cam de 50—60 mm. lungime și 10—12 mm. grosime sunt puțin încovoiate și constă din unele materii vegetale fibroase, cari dacă zac la aer timp mai îndelungat, iau asemănarea unor omide păroase. Sub unii copaci, pe cari cocoșii îi preferă pentru a se adăposti, se găsesc grămezi mărișoare de excremente, din care fapt putem deduce că cocoșul este obișnuit cu acest adăpost, ori că îl caută din când în când.

Tot așa putem găsi uneori pe lângă drumuri ori plaiuri, niște excremente mai mari și globurate — îndeosebi prin luna Maiu și Iunie, — de mărimea unui ou de găină domestică; acestea provin dela femelele cari clocesc deja și putem fi siguri, că în apropierea acestor excremente vom putea găsi la o distanță de cel mult 100 pași și cuibul cu ouă.

În decursul anului, cocoșul nu se interesează de găini ori de semenii săi, ci duce o viață aproape cu totul solitară; numai cocoșii mai tineri se întrunesc uneori. Cum începe însă a se desprimăveri și codrul înmugurește, el își schimbă obiceiurile cu totul; se face mai prietenos, mai social și devine un adevărat „pașă“ împănat al codrului, petrecând tot timpul zilei în apropierea „haremului“ său, a găinilor, a căror viață se deosebește foarte mult de aceia a cocoșului. Desvoltarea mugurilor (a naturei) e și deșteptarea „amorului“ gotcanului, care se declară prin vestitul cântat (rucuit, cotcozit, bălzat) al cocoșului de munte — vers care pătrunde mai adânc inima vânătorului

Un cocoș de munte «bălțând» după un trofeu al autorului

de munte, decât pătrunde doina privighetoarei inimile amorezațiilor într'o seară cu lună — și care îi schimbă cu totul viața și caracterul. „Pașa munților“ se împlânzește, își uită întru câțva spaima și frica, inima i-se moaie, iar sufletul lui se înduioșează. Amorul lui atât de viu îl face a se da cu totul patimei, și atunci uită chiar și de siguranța lui proprie.

Această epocă formează sezonul vânătoarei de cocoși de munte, care începe de cum se desprimăvărează, — mai curând sau mai târziu, de pe la sfârșitul lui Martie și până spre prima jumătate a lui Maiu; bineînțeles că împrejurările meteorologice cât și situația ținutului au mare influență aci.

„Bălzatul“¹⁾ (rucuitul) cocoșilor este cunoscut de cei mai mulți vânători; și având în vedere spațiul ce-mi stă la dispoziție, voi descrie numai în linii generale acest fenomen, atât de mult dorit de către vânători. Știm cu câtă sete așteptăm fiecare dintre noi, cari purtăm „pălării verzi“, timpul când ne putem urca la munte, spre a petrece câteva zile ori ceasuri în natura maiestoașă, întinerind și noi sufletește și îmbălsămându-ne plămâni cu cele mai scumpe mirezme ale naturei. Nici o oboseală, nici o greutate și nici un deranj ce întâmpinăm, nu ne poate reține de a nu pleca de cu noapte cu felinarul sau lampa în mână, dela stâna sau coliba unde suntem adăpostiți, până în locul ce ne-a fost indicat de pădurar sau vigیل, care încă cu câteva zile înainte cercetează prin amurg de seară locurile unde știe că se găesc gotcani și își memorează locurile și copacii preferați de cocoși — cruțându-ne astfel nouă mult timp și osteneală —, căci în zorile zilei următoare ne poate conduce în mod sigur la locul de bălzare. Aici ne oprim și mai respirăm nițel, sau dacă adie vre-un vântuleț rece ne mai desmorțim cu conținutul fierbinte al „termofixului“ din geantă pregătit de cu seară, și apoi stăm cu urechile atente. Nu peste mult timp vom auzi niște sunete curioase, dar tot atât de plăcute pentru noi. S'ar părea, că cineva ar lovi de olaltă niște bețișoare uscate; la început mai rar, apoi mai des, — încât ciocnirile acestea se contopesc în urmă într'un fel de sunet asemănător „ascuțitului de coasă“, ceace exprimă extazul simțămintelor cocoșului. A încerca să pronunți acest ascuțit al lui cu sunete sau cu tonuri, este foarte greu. L'am putea descrie însă în felul următor: „*tac-tac-tac tac; tatactac-tatatac, tatatac, plac-plac, plec-plec-plec, cli-clep, cli-clep, cli-clep, pe-loc; sichi-sichi-sichi, schi-schi*“. Prin urmare, 4 modulațiuni putem deosebi de regulă la bălzare: încet lovitura, mai repede bătutul, cu accent pocnirea, și apoi ascuțirea.

În momentele când cocoșul ascute, își întinde grumazul în sus, umflând nițel penele, își întinde aripile și își desface coada (evantaliul) ca curcanul, închizând în acelaș timp puțin ochii și opintindu-se ca să „ascută“ cât mai bine; acum nu vede, nici nu aude vre-o

3—4 secunde (vezi proverbul: „Nici nu vede, nici n'aude, ca gotcanul“). Primele tacturi sunt mai liniștite, apoi devin tot mai zgomotoase și mai răsunătoare. Rucuitul acesta, care începe după miezul nopții, cam pe la orele trei, se repetă cu mici pauze încontinuu până pe la răsărit de soare. Aceste sunete însă vânătorul începător le scapă ușor din urechi, — mai cu seamă dacă se amestecă și foșnitul vântului, murmurul unui pârâu, ori cântecul păsărelelor.

Clipele ascuțirii sunt acelea, pe cari trebuie să le întrebuițăm pentru a ne apropia tot mai mult de „copacul cu conacul“ cocoșului, care acuma este orb și surd. Acest lucru își are explicația următoare: în clipa ascuțirii, — cum am spus-o mai sus, — el își întinde grumazul în sus, închide puțin ochii și nu vede în jos; iar când cască ciocul, articulațiile mandibulei sunt împinse înainte spre canalul auditiv, pe care-l astupă complet și-l face pe cocoș astfel surd. În aceste 3—4 secunde facem repede 3—4 sărituri, oprindu-ne din nou odată cu ultima silabă și rămânând neclintiți, — dacă se poate lângă vre-un copac sau tufiș, ca să nu fim observați de ochii ageri ai cocoșului. Astfel așteptăm încremeniți până se înfoaie iară, spre a putea avansa din nou mai aproape de cavalerul nostru. Pe cât este de nepăsător când ascute, pe atât de ager este însă în decursul celorlalte versuri, încât o piatră uruită de sub picioare, ori frângerea urui vreasc, sau un tușit îl amușeste sau chiar îl gonește numai decât. Deaceea nu e nevoie ca să ne grăbim, căci avem timp să privim în jurul nostru — nemișcându-ne însă — și să pregătim săriturile următoare; orientându-ne astfel, vom ajunge încă în amurgul dimineții sub copacul cu adăpostul, unde vom căuta să ne plasăm, — întrucât e posibil cu fața spre răsărit, pentru a vedea mai ușor în zarea firmamentului silueta cocoșului. La proxima ascuțire vom ridica arma și vom ochi la „ogîndă“ (penele albe dela subsuară), trăgând focul încă înainte de a termina ultimele note; aceasta anume din motivul, că în cazul că l'am greșit, cocoșul să nu ia notă de bubuitura armei și să rămână liniștit pe loc, pentru a-i putea aplica un al doilea foc; cazuri cunoscute din acestea avem nenumărate. Se recomandă, ca la vânătoarea cocoșilor să întrebuițăm cartușe încărcate cu pulbere fără fum, fiindcă acestea nu bubue așa tare și nici nu prea fac lumină; aceasta pentru a nu nelișiți alți cocoși din apropiere.

Pe la revărsatul zilei și până la răsăritul soarelui, găinile de prin prejur fiind „fermecate de serenadele“ cavalerului se furișează la locul de întâlnire, umflându-se și învărtindu-se pe jos și pronunțând niște sunete, ce se aseamănă întru câțva cu cotcodăcitul găinei domestice: „*got-got, gac-gac, bac-bac*“, până ce în fine pașa se coboară spre soțiile sale, îndestulându-le cu dragostea sa; apoi rămân pe jos la olaltă, căutând după nutriment și scormonind după insecte. Cu acest prilej se întâlnesc adesea rivali mai mulți și atunci au loc dueluri decisive între ei, cu rezultatul că cel mai slab este gonit cu totul din districtul acela. Cocoșul de munte se numără printre vânatul nobil

¹⁾ Propun pentru cântatul cocoșilor de munte vulgarizarea acestei expresii, care își are origina dela cuvântul italian «balzare» a sări, a se învărti, (nemfește «balzen») și se obișnuiește prin unele locuri, exprimând caracteristic această acțiune.

(vânatul mare, de munte) și deaceia i s'ar cuveni carabina (glonțul); numai dacă cineva nu dispune de armă cu glonț, se admite și arma cu alice, — dar cartușele trebuie să fie încărcate cu alice mari, fiindcă cocoșul de munte este o pasăre foarte puternică și corpulentă, care suportă o încărcătură mai puternică. La o lovitură mortală, cocoșul cade la pământ, fără să se zbată mult; dacă însă e rănit mai ușor, atunci caută să dispară numai decât în tufiș sau în vre-o râpă, dându-ne astfel mult de lucru până să putem pune mâna pe el, — dacă nu ne-a reușit să-l doborâm cu o a doua lovitură; un pșepelicar absolut disciplinat și de culoare închisă ne poate aduce în cazuri din acestea mari servicii.

Prin Carpații noștri cocoșul de munte obișnuiește să rucuiască și jos pe vr'un trunchiu ori pe vr'o stâncă; aceste simptome adevăresc întru câțva presupunerea, că gotcanul nostru era pe vremuri obișnuit cu câmpia și cu șesul.

În întunerecul amurgului și în deosebi atunci când firmamentul e înourat, e greu de a ochi bine; în cazul acesta ne putem ajuta cu o bucățică de preparat de fosfor, ori cu capul fosforescent al unui chibrit legat cu ață înaintea cătărei țevei, ceea ce ne face vizajul sigur la distanța de 30—40 pași.

Tragerea în mod sigur asupra cocoșului este o datorie morală a vânătorului, fiindcă a „batjocori“ un vânat așa nobil cu o ploaie de alice este un păcat, — mai cu seamă dacă îl rănim mai ușor și ne scapă, ca apoi să ajungă pradă mustelidelor (jderilor), ori să se prăpădească mai târziu. Lovitura cu glonț este adevăratul procedeu vânătoresc, fiind aproape totdeauna lovitura mortală, — ori, în cazul cel mai defavorabil vom greși cocoșul, ceea ce se poate însă eventual repara.

Cocoșului doborât i-se pune în cioc o „cruciuliță de cetină“ drept „semn de pietate“, iar pe pălărie suntem de asemenea îndreptățiți de a ne înfige un vlăstărel de cetină înmuiată în „cruntul“ (sângele) victimei noastre, drept „laur al biruinței“.

Tot aici țin să observ, că vânătorul corect și ocrotitorul rațional nu trage pe teritoriul său în gotcan înainte de 15 Aprilie; adică până nu s'a asigurat că toate femelele din raioanele populate au fost călcate (fructificate), — fapt ce de regulă se întâmplă pe la începutul sezonului. De asemenea este imprudent de a vâna mai mult de 1 sau cel mult 2 cocoși pe un raion de bălzare, într'un sezon. Să ne străduim întrucât e posibil ca să împușcăm mai întâiu pe cei bățăioși, — de regulă cocoșii bătrâni, — cari alungă de multe ori pe cei tineri și în același timp mai apți pentru prăsilă.

Ca curiozitate mai amintesc și un fapt excepțional, ce mi-a fost comunicat de un prieten al meu: anume că într'o toamnă, acesta a observat un gotcan bălzând în orele dinainte de masă și i-a și reușit a se furișă lângă el, delectându-se apoi cu ascultarea rucuitului regulat, dar fără rost, al cocoșului; poate că va mai fi având cineva observațiuni identice. Ar fi interesant ca să le cunoaștem!

După informațiunile primite din mai multe locuri, cocoșul de munte se împuținează încetul cu încetul în munții noștri, și dacă nu ne gândim din timp la ocrotirea rațională a tetraonilor noștri, atunci cu siguranță că vom ajunge peste un șir de ani acolo unde au ajuns Irlanda și Scoția, — după cum am amintit mai sus.

Să vedem, cari sunt împrejurările, ce amenință sporirea contingentului tetraonilor în țara noastră.

Femelele, după ce au fost călcate o singură dată, ceace ajunge pentru fructificarea a 4—5 ouă, se răspândesc în diferite părți și și aleg un loc potrivit pentru a-și face cuibul, care nu este decât o scobitură (adâncime) mai mică, puțin căptușită cu frunze uscate, fire de ierburi ori mușchi și cu vre-o pană căzută de pe corp. Ele își fac cuibul în vr'un desiș pe lângă vr'o tufă sau vr'un trunchiu, sau buruieni, sau grămezi de pietriș, cu puțin adăpost contra vântului și contra ploii; adeseori găsim cuiburi și pe lângă poteci, pe plaiuri, în apropierea poienilor și a limpezisurilor. Acest obicei însă periclitează cuiburile de multe ori, căci sunt descoperite de ciobani, de stânenari, de câini ciobănești și de răpitoare mamifere, sau sunt călcate în picioare și cloșcile gonite de pe cuiburi de turmele de oi și vite, ce trec peste ele.

Dacă avem în vedere, că o găină mai tânără depune numai 5—7 ouă, iar una mai bătrână 8—12, și numai odată într'un an, atunci ușor putem înțelege că un cuib stricat însemnează o pierdere simțitoare pentru sezonul viitor; apoi dacă ne mai gândim la faptul, că numărul puilor de când sunt ieșiți din găoace și până când ajung la complectă dezvoltare scade aproape pe jumătate, iar găinile bătrâne cari clocesc pe pământ timp de 4 săptămâni cu cea mai mare rezignatie sunt expuse la multe pericole (pisici sălbatece, râși, jderi, uli [astur palumbarius], bufnițe, etc.), ne putem convinge ușor despre acest trist adevăr.

Eu nu am avut posibilitatea în timpul acesta scurt ca să iau informațiuni mai exacte în privința acestei întrebări din mai multe părți, și așa voi da numai un exemplu, spre orientare asupra celor afirmate mai sus.

În codrii de pe blocul munților Retezat, din care astăzi o parte mai însemnată este rezervată M. S. Regelui și unde azi sunt 8—10 raioane de bălzare mai însemnate, se află cam 50—60 de bucăți; dintre acestea 30—35 de bucăți se repartizează pe teritoriul M. S. Regelui, propriu zis. Înainte cu vr'o 30—40 de ani, acest contingent era cel puțin dublu. În privința aceasta, m'a asigurat și D-l B. Cseh, vânător vechiu și administratorul pădurilor contelui Kendeffy, — care a petrecut și a vânat prin codrii Retezatului peste 20 de ani, — precum și alți vânători de baștină de pe acolo. În luna Iunie a anului 1917 a avut și autorul acestei monografii, prilejul ca să petreacă mai multe zile prin munții Retezatului, făcând studii; când am fost apoi condus de un cioban tânăr la cuibul unei gotce, în care, după cum spunea el, ar fi găsit cu 3—4 zile după ce a zburat gotca dinaintea

oilor lui, 5 ouă,—am găsit cuibul distrus, deoarece la sosirea mea ouăle nu mai erau acolo, afară de găoace, — iar ouăle, de sigur că au fost mâncate de dulăii ciobanului. Dar câte cazuri din acestea nu se mai întâmplă! Câți pulșori nu se prind ocazional de către copilandrii păstori, cari n'au cât e ziuaică altceva de lucru! Dacă ne mai gândim că și unii paraziți (*Goniodes chelicornis*, *Nirmus quadrulatus* N., *Menopon latifasciatum* Piag., *Ixodes ricinus*, *Ascaris compar* Schr., *Haeterakis inflexa* Rud., *Taenia urogalli* Modur, *Filaria urogalli* v. Linst), contribuie la decimarea tetraonilor, atunci să nu ne mirăm dacă numărul lor se micșorează din ce în ce.

Eu unul sunt de părere, că vânătoreea de cocoși ar trebui să se admită, ca și la dropioi, numai dela 15 Aprilie și până la 15 Maiu, iar femelele (găinile) ar trebui să fie prohibite absolut —, cum a fost în Ardeal și pe timpul ungușilor; numai în cazuri excepționale să fie admisă împușcarea găinei în număr foarte limitat, din partea Direcțiunii Vânătoreei, pentru scopuri științifice, ori pentru cercetări de studii.

Ocrotirea acestui soi de vânat nobil, care din motivele amintite pe scurt mai sus, ni se impune dela sine în mod imperativ, n'ar trebui să întârzie și ar fi necesar ca să se ia dispozițiuni stricte în această privință. Să vedem acum ce anume fel de măsuri urgente ar trebui să luăm:

1) Să se interzică în mod absolut pășunatul până la 15 Iulie a vitelor, oilor și cailor prin pădurile unde personalul silvic a constatat raioane populate cu tetraoni, pe o întindere de cel puțin 3—400 pogoane.

Să se admită vânătoreea cocoșilor cel mai de timpuriu dela 15 Aprilie, și numai câte 1 sau mult 2 cocoși pe un raion.

3) Să se interzică împușcarea găinilor pentru totdeauna, dându-se permise prealabile numai în cazuri excepționale de către Direcțiunea Vânătoreei.

4) Să li se pună în vedere ciobanilor sub cea mai mare răspundere — pe lângă suspendarea dreptului de pășunat, — că colindarea fără motive îndreptățite și fără știrea pădurarilor prin pădure, respectiv prin raioanele cu gotcani este interzisă până la data de 15 Iulie, — și mai cu seamă în tovărășia dulăilor lor. La fel să se procedeze și cu stânenarii sau lemnaarii, ce trăesc pe la munte.

5) Stârpirea răpitoarelor și a braconajului cu toate mijloacele posibile, — ceace este însă mai greu de realizat în codrii noștri întinși.

6) Păstrarea în stare intactă a raioanelor de bălzare și îndeosebi a copacilor favoriți, cari sunt întrebuințați de cele mai multe ori șir de ani întregi.

Dacă reușim ca să realizăm aceste măsuri de ocrotire, putem fi „da capo“ asigurați că și rezultatul va fi sigur.

Se vorbește uneori în cercuri forestiere și despre „delicte silvice“ ale gotcanului, fapt care nu prea poate fi luat serios în considerare, deoarece știm prea bine că codrii noștri cetinoși — har Domnului! — suportă o dijmă atât de neînsemnată în favoarea acestor creaturi mărețe din munții noștri, pentru care suntem de

multe ori invidiați. În mod serios s'ar putea obiecta paguba cauzată numai prin pepiniere de cetină, dacă s'ar încumeta vre-un tetraon ca să se hrănească chiar în pepinieră; știm însă că astfel de lucruri nu se prea întâmplă în regiunile mai înalte,—apoi de regulă și pepinierele sunt instalate pe lângă drumuri, sau poteci, pe unde trec de multe ori oameni cari neliniștesc și gonesc adesea pe gotcani. În cazul cel mai rău, nu este mare lucru ca să facem vre-o „mogâldeată“ dintr'un sac cu pae și să-i punem în mână o cioară sau un uliu mort, de asemenea umplut cu mușchi și spânzurat de o sfoară, ca să poată fi mișcat de vânt; apoi așezăm mogâldeata așa aranjată în pepinieră.

În schimb avem însă vânătoreea de cocoși atât de fermecătoare, care ne recompensează pe deplin. Să ne gândim numai, câți dintre vânătorii de cocoși privesc cu mândrie și mângâiere sufletească spre succesele avute la vânătoreea de cocoși; câte odăi de vânătoreea de ale vânătorilor nu sunt înfrumusețate cu trofee de gotcani?

Carnea cocoșului de munte — mai cu seamă dacă e un exemplar mai înaintat în vârstă —, nu prea face parale; e tare, prea fibroasă și are un gust de terebentină, în urma nutrimentului de rășinoase. Carnea cocoșilor mai tineri și a găinilor e mai fragedă și mai puțin impregnată cu acest miros.

În privința gătitului fripturei de cocoș, circulă cele mai diferite păreri: ba că trebuie să stea agățată cu săptămânile prin locurile cele mai imposibile, ba că trebuie îngropată o săptămână în grămada de gunoiu, sau trebuie bătută bine cu muchia, și altele.

Modul de gătit îl las la aprecierea bucătarului; doresc să amintesc numai că pentru a face carnea cocoșilor bătrâni mai moale, se obișnuiește a se pune cocoșul înainte de gătit timp de 24 ore într'un vas (ciubăr) cu pene cu tot și se toarnă peste el apă curată, până când este acoperit complet; apoi se curăță și se gătește. Pe urmă se ia numai pieptul și se așează în zeamă de oțet cu rădăcini, lăsându-se acolo 3—4 zile, ori mai mult, ca să se facă carnea mai fragedă. În tot cazul, cocoșul trebuie jupuit de piele, care este groasă și jilavă, și trebuie gătit numai după această operație.

Mulți dintre vânători renunță însă mai bucuros la friptura de gotcan și-l folosesc pe acesta pentru naturalizare, ca trofeu, deoarece acestora le face mai multă plăcere de a se delecta toată viața cu trofee lor. Voi da în cele ce urmează câteva îndrumări, cum trebuie să procedeze cineva cu vânatul acesta, dacă dorește să-l împăeze. Cocoșul împușcat, se ia frumos de picioare și se duce cu grijă până la stână, ori la locul de adăpost, ca să nu se însângereze; acolo se agață la un loc răcoros, până se răcește complet, apoi i-se taie cu un briceag ori cu un penițel de jur împrejur anusul (intestinul gros), dându-i-se penele la o parte. Cu un cârlig se scot afară toate intestinalele din cavitatea ventrală — dar cu băgare de seamă, ca să nu se prea murdărească penele dimprejur —, apoi se umple pântecul cu rumegătură de ferăstrău, ori cu mușchiu uscat de pe copaci și

se toarnă puțin alcool (spirt, rom, ori rachiu mai tare) în pânțe sau pe burtă; deasemenea se vâra o bucată de vată, ori de flanelă înmuiată în alcool pe gât în jos și se toarnă câteva picături de spirt pe ochi și pe „delta bărbiei“, ca să străbată până la piele. Astfel tratat, vânatul rezistă și opt zile, fără ca să sufere epiderma (mucoasele) în decursul transportului; pe urmă se învâluie într'o hârtie, ori într'un jurnal, după ce i s'au netezit mai întâi penele și se pune pe o bucată de scândură ori carton mai gros de aceeași lungime, legându-l și fixându-l bine de acestea în 2—3 locuri, spre a nu alunecă și a nu-și frânge, ori sdruncină penele din evantaliu (coadă), cari sunt frumusețea cocoșului naturalizat. In-

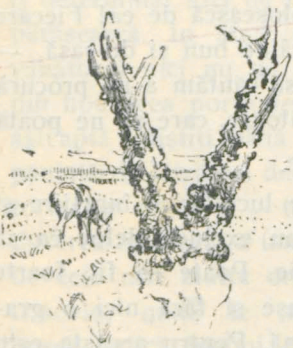
sărșit se coase într'o pânză de sac și se expediază cât mai urgent preparatorului, spre preparare.

Despre hybridele gotcanului nu voi aminti de astă dată, deoarece acestea nu se mai găsesc astăzi în țara noastră, căci gotcanul mic (cocoșul de mesteacăn) a dispărut. Iar acelora, cari doresc a se aprofunda și mai mult în studiul cocoșului de munte, le recomand spre studiere lucrările lui: *Elliot*, A monograph of the tetraoninae, New-York; *A. E. Brehm u. E. A. Rossmässler*: Die Tiere des Waldes, Leipzig; *Dresser*: A history of the birds of Europe, London; *Ssabanjaew*: Auerwild, Moskau; *Harvie-Brown*: the capercaillie in Scotland, Edinburg; *Dr. W. Wurm*—Bad Teinach: Auerwild, Wien-Berlin.

Arma cu alice în mâna vânătorului corect

de Dr. Konrad Eilers *)

Vânătoare corectă! Un cuvânt auzit adesea, mult întrebuit, dar și cu multe înțelesuri și de care se abuzează de multe ori în limbajul nostru vânătoresc! Dacă ne întrebăm: *Ce condițiuni trebuie să îndeplinească*

cineva, pentru a putea fi numit vânător corect? voi da pe scurt următorul răspuns: Aceasta depinde de trei lucruri: 1. *de vânător*, 2. *de arma sa* și 3. *de câinele său*.

În primul rând însă *vânătorul*, omul joacă rolul principal. Vânătorul corect trebuie să fie un om cu o concepție înaltă, cu inimă și suflet pentru *natură*, mai cu seamă pentru lumea animalelor patriei sale și în special pentru animalele de vânătoare ale pădurei și ale câmpului. El trebuie să fie un vânător care își *iubește* vânatul său, care îl *cunoaște* din observările sale proprii și căruia aceste observări îi fac cea mai mare *plăcere*. El trebuie să fie un vânător care își *îngrijește* și *ocrotește* vânatul său, care îl *apără* de răpitoare și braconieri și îl *hrănește* în timpul iernei nemiloase. Vânătorul corect trebuie să-și dea seama că *nu are numai drepturi* față de vânat, ci și *obligățiuni*, — deci cum s'ar spune are datorii regale de îndeplinit, adică *îndatoririle suveranului* față de animalele încredințate lui; și datorii pe care le are un suveran, sunt sfânte. Deaceia acest cuvânt nobil „Vânătoare corectă“ are un înțeles foarte grav și profund, pe care

numai aceia îl pot concepe, cari sunt vânători corecți, și pe care numai aceia îl pot bănuși, cari doresc să devie vânători corecți,—însă al cărui înțeles va rămâne străin pe veci tuturilor simpli pușcași, vânătorilor de ocazie, vânătorilor de carne și măcelarilor de vânat.

Unul dintre cele mai înalte drepturi și datorii ale vânătorului corect constă în exercitarea corectă a vânătoarei cu arma și cu credinciosul său însoțitor și ajutor, câinele. Oberländer, în cunoscuta sa carte asupra prepelicarului universal, pleacă dela punctul, că este absolut indispensabil ca tot vânătorul să aibă un prepelicar universal. Noi, desigur că-i vom da cu toții dreptate. Atunci când ne înfățișează chinurile vânatului rănit și condamnat unei morți latente, pentru a trage concluzia că avem nevoie de un prepelicar universal, bineînțeles că nimeni dintre noi nu îl va contrazice. Și cu toate acestea mai putem trage încă și o altă concluzie, pe care desigur că nici Oberländer nu o va desaproba: Avem nevoie de arme bune și — de vânători capabili și prevăzători! Trebuie să întrebuițăm arma în mod dibaciu și sigur, cu prudență și chibzuință, pentru ca rănirea vânatului să fie o excepție, iar uciderea netă, o regulă generală. Câmpul de activitate al prepelicarului universal este destul de vast, chiar și în cazul când stăpânul său atinge sau rănește mai puțin vânat.

Pentru a putea exercita vânătoarea în mod corect cu arma și cu câinele, vânătorul trebuie să posede o mulțime de cunoștințe, rutină și experiență. Și aceste calități el trebuie să caute a le consolida, a le desăvârși și desvoltă la orice ocazie, printr'un exercițiu intensiv. Astfel vânătorul corect se află în fața unei probleme aproape fără sfârșit. Și tocmai faptul acesta

*) Dr. Konrad Eilers este unul dintre primii tehnicieni de arme germani și este cunoscut ca o autoritate în toată lumea, prin articolele sale de înaltă valoare asupra armelor și balistice.

este partea frumoasă și însuflețitoare la vânătorearea corectă: Vânătorearea corectă „nu este o iluzie goală, — omul o poate exercita în viață“, și cu toate acestea ea apare întotdeauna ca un ideal în fața ochilor lui, ca o problemă veșnică, spre realizarea căreia el nu poate să se apropie decât pas cu pas și pentru înfăptuirea căreia el trebuie să-și pună mereu puterile în joc.

Repet așa dar: Pentru exercitarea unei vânătoreări corecte rolul principal îl are în prima linie omul. El trebuie să aibă o inimă bună, trebuie să fie prietenul animalelor și să posede cunoștințele și calitățile necesare unui vânător corect, pe cari să caute întotdeauna a le perfecționa.

Mai întâi de toate vânătorul care are pretenție să reclame pentru sine titlul de vânător corect, trebuie să știe ceace este incorect la vânătoreare, și — nu trebuie numai să o știe, ci să și procedeze în consecință. Și aceasta încă nu este suficient; nu, el trebuie să intervină cu energie la ori-și-ce ocazie, ca și alții să procedeze la fel!

Asta însemnează: ca vânătorul să nu împuște vânatul cu puii încă mici și slabi, cari mai au nevoie de ajutor și trebuie să fie conduși — chiar și la răpitoare —, să nu împuște cerbii sau țapii cu coarneau încă neformate și după lepădare, să nu tragă la distanțe mari cari nu garantează o ucidere netă, să nu tragă „în plin“, pentru a lovi dacă se poate mai multe bucăți dintr'un foc, să nu ucidă vânatul la locurile de hrană, să nu tragă în vânatul mare cu alice, să nu tragă în mod voluntar spre deșertul și spre coapsele vânatului, să nu umble imprudent și neglijent cu arma, primejduind pe camarazii săi de vânătoreare, pe bătaiași și pe câini, și să nu omită de a căuta cu un câine bun și cu mare atenție vânatul rănit, — chiar dacă ar trebui să aducă câinele dela depărtări de ore întregi.

Aceste sunt numai câteva reguli elementare, care fac parte din abecedarul vânătorului corect și cari trebuiesc învățate odată cu primele noțiuni ale vânătoreării. Dar mai sunt încă multe alte lucruri de știut, și nici odată nu poți termina cu învățatul. Astfel ne vom ocupa astăzi de mânăuirea armei, și în special a armei cu alice.

Tema noastră tratează despre „Arma cu alice în mâna vânătorului corect“. Pentru aceasta, avem negreșit nevoie de o mărginire a subiectului, căci se pot scrie cărți asupra acestui capitol și s'ar putea discuta zile întregi. Pentru a reduce materia, am adăugat expres „în mâna vânătorului corect“. Rog a se lua aceasta în considerare. Arma cu alice este caracterizată de multe ori cu urâtul nume de „stropitoare de alice“, fiind pusă astfel într'o stare de inferioritate în raport cu arma cu glonț. Însă numai în

mâinile vânătorului incorect arma cu alice poate deveni o armă inferioară și care să inspire îngrijorare; în mâna vânătorului corect și pușca cu alice este o armă absolut nobilă. Desigur, trebuie să presupunem însă, că fiecare vânător posedă o armă bună și solidă. În această privință, trebuiesc schimbate încă multe. Fiecare vânător dorește să aibă un câine bun, își cumpără poate și un costum frumos de vânătoreare, bocanci solizi și jambiere bune. Dar ce arme vedem noi de multe ori chiar și la vânătoreării cari dispun! Ruginite pe dinăuntru și pe dinafară, cu închizătorul clănțanind și cu un „tir“, că s'ar putea împroșcă o poartă de hambar întreagă cu alice. Eu nu susțin cătuși de puțin teoria, că fiecare vânător trebuie să posede o armă de lux scumpă, gravată fin, cu încrustări de aur, etc. Ea nu trebuie să fie nici hammerless, sau cu ejector automat. Aceasta n'are nici o legătură cu calitatea și randamentul armei, din punct de vedere al vânătoreării corecte, ci este numai o chestiune de bani. Tot atât de puțin nu poate și nu este obligat ca să aibă fiecare vânător o armă care grupează 70—80% din alice în cercul de 75 cm., la 35 metri, și deasemenea nu este nevoie ca el să fie un trăgător excelent! Vânătorul corect însă trebuie să posede o armă bună și solidă, care să corespundă condițiilor de vânătoreare, capacității și — pungei sale, și apoi trebuie să știe să se folosească de ea! Fiecare dintre noi dorim să avem un câine bun și de rasă, — și pe bună dreptate. Deaceea să căutăm a ne procura și o armă solidă și corespunzătoare, care să ne poată aduce zeci de ani servicii bune.

Arma cu alice trebuie să fie lucrată cu îngrijire și dintr'un material bun, ceace nu exclude deloc ca să fie o armă simplă ca execuție. Poate să fie foarte bine o armă simplă cu cocoase și fără nici o gravură, însă totuși solidă și bună. Pentru aceasta este nevoie — pe scurt — ca să fie construită de o fabrică bună și cu renume, sau de un armurier capabil și de încredere. Toate celelalte se înțeleg dela sine; material bun, construcție convenabilă, închizător puternic, tir corespunzător vânătorului și condițiilor de vânătoreare.

Cine are mijloace, poate insistă afară de aceasta și asupra unui oțel fin, asupra patului armei și a gravurilor, și își poate alege o pușcă fără cocoase, cu sau fără ejector. Necesare însă nu sunt toate acestea și n'au nimic de aface cu vânătorearea corectă. Eu cred însă, că acela ce cheltuiește mii pentru arendă de vânătoreare, mii pentru un câine bun și mii pentru costum, ar trebui să dispună și de câteva sute mai mult pentru arma sa, care îi servește mai mult timp decât costumul de vânătoreare și câinele.

(Sfârșitul urmează).

Câteva întâlniri cu mistreții

de Dr. Erwin Schnell, Brașov.

ndemnat de mai mulți prieteni ai mei de vânatoare, voi povesti câteva din întâlnirile mele cu mistreții, căci presupun că descrierea mea ar putea interesa pe unii dintre vânători, contribuind afară de aceasta și la caracterizarea acestui vânat in-

terasant și impozant al codrilor noștri seculari, cari devin din ce în ce mai mici.

Pentru a putea observa acest vânat oarecum sperios, prudent și cu simțurile foarte agere, fără îndoială că vânătoreea la sărita, la care încerci ca să te apropii neobservat de el, precum și paza sunt cele mai nimerite. La vânătoreea cu bățiași dânsul traversează de obicei cu o viteză destul de mare linia pușcașilor, mascându-se la orice ocazie și refugiindu-se în desișuri de nepătruns, pe cari de multe ori nu poate fi determinat nici de bățiași și nici de câini ca să le părăsească. În atari cazuri, de cele mai multe ori vânătorul nici nu dă ochi cu porcii — chiar bătând din nou acea porțiune de pădure —, deoarece aceștia așteaptă liniștiți până ce invazia sgomotoasă și acompaniată de lătrături de câini se trece, sau — ceace nu e tocmai o raritate — toată societatea o ia — sub conducerea încercată a unui conducător cu experiență, care de cele mai multe ori este o scroafă bătrână — într'acolo, unde le miroase mai puțin a praf de pușcă, adică înapoi spre bățiași. Ba câte odată se întâmplă chiar, ca porcii să târască și câte un bățiaș o bucată cu ei — ca un fel de călăreț de Duminecă involuntar —, iar ultimul mistreț care încheie societatea, adică ariergarda cârdului — o formează mistrețul capital ce părăsește locul acesta periculos în pas grăbit și gâfâind în semn de protest. Cu toate că vânătoreea cu gonaci la mistreți — mai ales cu câini buni și în condițiuni favorabile de vânt — pot aduce cu sine momente interesante și pline de emoție, totuși prezintă mai puține ocazii pentru observarea acestui vânat în stare de libertate.

Pentru observarea lui nu fiecare regiune e la fel de bine potrivită.

Cu cât teritoriul este mai izolat, mai puțin umblat de oameni și mai ales de turiști și vânători. — cu atât mai familiar devine orice vânat și cu atât mai din vreme părăsește el desișul protector, trecând în pădurea mare, sau ieșind la livadă. Pe când în regiunile cu sgomot și umblate mult, mistreții părăsesc abia după sosirea amurgului (în general între 8 și 11 noaptea) culcușul, resp. locul de adăpost —, în pădurile izolate și liniștite ei umblă aproape toată ziua încoace și încolo, — mai ales mistreții mai tineri; aceasta depinde

însă și de anotimp, precum și de condițiunile de pășunat. Pe teritoriile acestea liniștite vânatul apare aproape regulat înainte de apusul soarelui.

La vânătoreea mea pe cari le întreprind de cele mai multe ori singur, sau în tovărășia câinelui meu, am avut de mai multe ori ocazie ca să mă întâlnesc ziua în amiază mare cu mistreții. Astfel vânam odată într'o după amiază de toamnă — cam pe la ora 5 — pe o coamă de munte puțin împădurită, peste care ducea și un drum de căruțe. Pe acest drum, muiat de ploaia ce dăduse cu o zi înainte, am găsit urmele proaspete a doi urși de mărime diferită, precum și a mai multor mistreți și căprioare. Aveam impresia că tot vânatul acelei regiuni cam izolate și nu tocmai bogate în vânat se adunase acolo spre a ține o „Adunare Generală“. În tot cazul, eu eram foarte bucuros de perspectiva aceasta neobișnuită și promițătoare, și mă decisei de a întreprinde o recunoaștere pe muntele acela, ținând bineînțeleș seamă de direcția vântului și în speranța aproape sigură de a vedea unul dintre exemplarele de mai sus.

Ocolii odată muntele fără nici un rezultat, ținând partea de jos a liniei despărțitoare, ceace dură cam o oră, și pe urmă mă îndreptai pentru a doua oară — mergând cu atențiune și ținând prepelicarul meu, de o culoare bătaoară la ochi, la spate — spre drumul de căruțe de pe coama muntelui, pentru a mă putea posta acolo într'un loc cu o perspectivă bună, — când deodată văd o masă de culoare brună, acoperită de o tufă și mișcându-se într'un mers legănat cam la 30 de pași, jumătate spre dreapta, în fața mea.

In genunchi — câinele la pământ! (cu toate că stăteam descoperit și nu aveam nici un adăpost, în dosul căruia să mă maschez); toate acestea au fost chestie de un singur moment. Să fie urs; porc? Cu toate că mai este ziuă și se poate vedea foarte bine, totuși nu pot să disting cu ochiul liber animalul din fața mea. Iau binoclul cu precauție la ochi și mă uit: un mistreț de o mărime colosală! El este întors cu spatele într'un unghiu pe jumătate ascuțit către mine, fiind cufundat în munca intensivă a râmatalui...; o privești ce făcu ca binoclul meu Zeiss să tremure ușor, cu toate că mai văzuse destul vânat mare. Pe când stau cufundat în privirea acestui tablou, care ce e drept că apare puțin cam neclar din cauza crăcilor, și pe când pulsul meu devine cu încetul normal după prima impresie neașteptată, gigantul își întoarce puțin capu-i colosal și ca o mustață albă se văd lucind colții scilpitori — armele lui. Acesta trebuie să fie al meu, — pasiunea nesățioasă s'a deșteptat dintr'odată. Fără a bănuî ceva eremitul negru din fața mea rămă și mânăncă, plescăind sgomotos. Binoclul se lasă încet și cu respirația reținută ridic cu băgare de seamă Kronendringul meu cel greu, cu ochii ațintiți asupra

holteiului bătrân.... Dar ce e asta? În mijlocul drumului, la 10 pași în fața mistrețului și venind spre mine — un urs! — Dar ursul m'a observat deja și șovăe. Ce să fac eu acum? Urs — mistreț, mistreț-urs, — îmi trece prin creier. În aceeași secundă însă iese și mistrețul din desigur. Direcțiunea: Urs-mistreț, îmi trece prin cap și în același timp se aude detunătura armei. Ursul a dispărut ca o fantomă, iar mistrețul a căzut în genunchi, pe când pointerul meu îl latră șgomotos. O priveliște fascinantă! Focul de grație pune capăt acestei scene impresionante din codrul secular. O melancolie ușoară se strecoară în sufletul aspru al vânătorului. Dar muștrarea de cuget pentru faptul de a fi turburat această scenă măreață din mijlocul naturii prin intervenția mea violentă și brutală, precum și pentru faptul de a fi nimicit un animal atât de impozant, este împăcată de mândria pe care o simt privind acest exemplar puternic, ai cărui colți străluceau în ultimele raze ale soarelui de seară.

Ursul însă probabil că își poartă încă și astăzi blana, care pe vremea aceea nu era încă bine năpărlită.

*
* *

Altă dată, într'o noapte de toamnă cu lună și puțin cam înourată, stăteam în marginea unei poeni de munte, la piciorul muntelui P., șezând ascuns în umbra unei tufe și așteptând desfășurarea evenimentelor. În fața mea — despărțită printr'o adâncitură lată de teren — se afla poiana mare și râpoasă, luminată numai din când în când de lumina lunii. Această poiană semăna mai mult a ogor — atât de mult o întorseseră porcii. Eu mă așteptam să văd cel puțin un cârd dintre plugarii misterioși, — însă nimic nu se arăta. Ceas după ceas se scurse și deja auzii cum trece cu șgomot jos de tot în vale trenul de 12 noaptea. Căscai odată, și deoarece începu să-mi fie frig mă hotărâi să termin odată această ședință, ce ținea de mai multe ore.... Dar nu, să mai aștept încă „un sfert de oră“; pe urmă trebuie să plec însă sigur.

Cercetez din nou — nu știu pentru a câta oară — cu ajutorul binoculului poiana mare din față-mi. Nimic! Curios lucru, căci câte odată acești musafiri încep lucrul deja de pe la 6 seara. Tocmai vreau să mă ridic de pe rucsacul pe care șed, când privirea mea cade la un moment dat pe o umbră întunecoasă, care nu mi se pare de loc cunoscută, căci avusesem destul timp să studiez și să-mi memorez fiecare tufă, piatră și umbră din tot cuprinsul binoculului meu....

Nu —, acest punct negru n'a fost până acum..., trebuie să fie un mistreț... Mă uit odată și apoi iară pun binoculul la ochi; dar acum luna e întunecată de un nor..., nu pot să disting nimic... Deodată umbra începe să se miște. Tot mistreț e! — Distanța? — 80 de pași; ba nu, 100; ba 200 de pași. Pe o așa lumină este foarte greu să apreciezi distanța în mod just. Mă decid ca să mă apropiu târându-mă spre el, pentru a-l putea vedea mai bine. Adâncitura de pământ am trecut-o în fine fără șgomot, căci avusesem grijă în timpul acesta ca să mă descalț de ghețe și să-mi scot jambierele. Târându-mă mereu înainte, ajung

până la o tufă joasă pe care mi-o luasem drept țintă, la plecare. Mă ridic încet, căci la 20—30 de pași trebuie să fie mistrețul... Dar acesta a dispărut din fața mea și nu mai văd nimic. Ghinionul a făcut ca să las binoculul în ghețele pe cari le lepădasem în adâncitura de teren, și fără binoclu nu pot vedea nimic pe o așa lumină. Deci înapoi! Un drum obositor de cel puțin 20 de minute și înfășit ajung la binoclu cu care mă înarmează și pornesc înapoi spre locul vechiu, unde ajung puțin mai târziu. Mă uit bine cu binoculul și zăresc mistrețul care nu își părăsise locul și se afla după toate probabilitățile într'o scobitură de teren (adineauri nu-l puteam vedea din cauza tufe). Cum stam și mă gândeam, nehotărât ce să fac, aud deodată „vuff“ și văd mistrețul suflând cu putere și părând foarte iritat. În momentul acesta o rază vie de lună luminează poiana ca ziua și în același moment văd — chiar cu ochiul liber — cum la o distanță de vr'o 20 de pași deasupra mistrețului trece poiana un urs, luând direcția spre pădure. Suflând și clănțănind din colți, mistrețul — probabil un vier mai în vârstă — îl urmează pe urs, care se oprește mormăind din când în când. În momentul când dispar amândoi în pădure, aud un șgomot care ținu însă puțin timp, fiind probabil efectul unei eventuale lupte. Când măsurai în urmă distanțele, putui constata că mistrețul se afla la o depărtare de 80, iar ursul la cca. 100 de pași de mine în momentul când l'am văzut dintâi, astfel că dacă ași fi avut o lunetă mai bună la drillingul meu, ași fi împușcat cel puțin mistrețul. Dar cu toate acestea eram pe deplin mulțumit de priveliștea interesantă și atrăgătoare ce-mi fuse dat să văd și care pentru mine valora mai mult decât un foc nesigur, tras în vânatul acesta nobil și prețios.

*
* *

O luptă, după toate probabilitățile foarte violentă, care a avut loc între un urs și un mistreț, a fost observată dintr'o apropiere imediată de un pădurar de aci; în acea luptă agresorul a fost mistrețul. De altfel lupta, — care după spusele pădurarului se dase des de dimineață lângă un isvor în apropierea unui drum de căruțe din mijlocul pădurei — a fost atât de violentă, încât pădurarul a putut fi chemat dela locuința sa, situată cam la 1 km. de locul în chestiune, de un țaran care trecea din întâmplare pe acolo și fusese atras de șgomotul produs. Pădurarul împușcă și ursul și mistrețul, cari amândoi se aflau în același loc. Ambii adversari aveau răni grave. Falca de jos a mistrețului eră sfărâmată, iar ursul — de mărime mijlocie — era acoperit cu răni și avea blana ruptă de tot. După toate aparențele, această luptă disperată durase ore întregi. Care să fi fost cauza acestei „lupte pentru existență“ tocmai în regiunile noastre întinse și de altfel sărace în vânat; cine o poate ști? Poate că cei doi domni duelanți n'au putut „să se miroase“ unul pe altul și s'au îndârjit din motivul acesta atât de mult în lupta lor pe viață și pe moarte, până când veni un „al treilea“ mai amabil, omul, și puse capăt pe scurt acestei lupte..., cu două gloanțe....

*
* *

Poate că una dintre observațiunile mele cele mai interesante, cu privire la mistreți, am făcut-o în anul 1923, după nemai-pomenita zăpadă, care a făcut adevărate ravagii în vânat. Această zăpadă, care ajunsese până la o înălțime de mai mulți metri, scăzuse deja puțin, când, într-o după amiază pe la ora 5, îmi luai ski-urile, propunându-mi să fac o recunoaștere pe teritoriu. La capătul văii T., cam la o distanță de 200 m. de ultima locuință, dădui de un sghiab adânc în zăpadă, care nu putea să provie decât dela mistreți. Mergând mai departe pe creastă, dădui deja după câțiva pași, de un cadavru de cal, pe care cine știe cine-l pusese acolo. Deoarece mai văzusem în zăpadă și urmele altor patruzezi de casă și ai pădurei, mă așezai la o margine de pădure, la o distanță de vr'o 30 de pași de cadavru.

Mă aflam abia de o jumătate de oră în locul acela, când auzii un sgomot în spatele meu; în *spatele* meu, cu toate că vântul bătea dinspre mine și înspre direcția aceea. Ce poate să fie asta: vre-un om—sau vreun câine? Sgomotul se apropie din ce în ce, când... la 5 pași de mine, apare din sghiabul adânc un mistreț mare, înalt și slab, apucând drumul spre hoit. Cu o lăcomie de nedescris, acest porc—asemănător mai mult unui ogar și cu spinarea încovoiată, — care în timpuri mai bune, putea să fi fost un mistreț voinic mai în etate, se aruncă asupra resturilor de oase. Aveam în fața mea un tablou, care mă întrista.

Deodată aud la spate din nou trosnind zăpada înghețată. Un al doilea nenorocit de mistreț, mai tânăr decât primul, vine pe aceeași potecă și după puțin timp se asociază cu tovarășul său de suferință, căutând să-și potolească foamea care de 2 săptămâni le rodea intestinalele.

Unde s'ar mai întâmplă asta, ca cel puternic să mănânce cu cel slab dintr'o strachină! Da, puteri mai înalte, unite cu cea mai neagră mizerie îi îmblânzește și îi împacă chiar și pe cei mai „groși de piele“, cum de altfel a fost cazul și la strămoșii lor din corabia lui Noe. Puterea de prisos care produce aroganță, îngâmfare și egoism brutal, lipsește aicea. Pacea domnește printre animalele de aceeași specie în pădurea înzăpezită —, însă și o liniște mormântală, în *adevăratul* înțeles al cuvântului. Numai lupul se poate mișca pe zăpada aceasta enormă, și acuma el face adevărate ravagii printre nenorocitele resturi ale sărmanului vânat. Aproape $\frac{3}{4}$ de oră m'am uitat cu compătimire la acești doi singuri supraviețuitori ai unui cârd probabil numeros pe vremuri, și mă gândeam deja — forțat de frigul care devenea din ce în ce mai tare —, ca să mă îndepărtez cât de neobservat, astfel ca să nu deranjez pe aceste sărmane animale, cărora voiam să le aduc mâine cu siguranță ceva porumb, când deodată văzui pe suprafața zăpezii apropiindu-se în pas săltat o vulpe mare. Deja frigul era uitat, și curiozitatea ațâțată. La trei pași în fața porcilor și între aceștia și mine, ea se așeză jos și se uită foarte interesată și cu jind la cei doi, dând când și când din coada-i stufoasă. Mai mult de 10 minute dură acest tablou, care aproape nu se schimbă

de loc. Atunci îmi veni în minte o promisiune, pentru o piele de vulpe, și pe care ași putea să o câștig acuma cu ușurință,—Dar cum? Hoțomana, cu blana ei caldă, stătea tocmai în direcția puștei la 3 pași în fața porcilor. Scot din buzunar țigănuțul, care imită glasul șoarecelui, suflu odată încet de tot,—și deja cumătra ciulește urechile și face vr'o 6 pași spre stânga porcilor. În momentul acela căzu și focul meu, care o dete peste cap. Porcii însă continuă să mănânce liniștiți, ca și cum nimic nu s'ar fi întâmplat; nu fac nici un pas, nu suflă, nici un „vuff“ nu se aude, nimic, absolut nimic nu-i poate îndepărta, — atât de îngrozitor de înflămânziți sunt săracii. La șese pași de ei vulpea se svârcolea în spazmele morții. Mie încă nu-mi vine să cred ochilor, însă cu toate acestea totul este așa: acolo zace vulpea, porcii tot mai sunt aci, iar mâinile și picioarele mi le pipăi foarte bine, — astfel că nu poate fi vorba de un vis. Să fi pierdut oare aceste sărmane animale hămesite, mirosul și auzul lor atât de desvoltat? Tremurând de frig mă ridic de jos și o iau deadreptul pe zăpada care scârțâia, spre cei doi porci; dar aceștia, și acuma încă înfometăți, tot nu mă observă, tot nu mă bagă în seamă.

La o distanță de vr'o 8—10 pași, în fine ridică unul capul, suflând odată „vuff-vuff“. Insa nimic nu mai rămăsese din puterea sălbatecă a tonului acestuia; cu niște sărituri încete, cei doi se depărtează domol, iar eu ridic vulpea de jos, dând din cap. — Foarte multe căprioare și mistreți a distrus această iarnă de neuitat și vom avea încă mulți ani nevoie de o ocrotire din cele mai serioase, până când se va umple acest gol.

* * *

O întâmplare interesantă, care-mi încordă nervii până la extrem, am avut acum doi ani, nu departe de locul unde fusesem martor la scena precedentă. Noi aveam cu mai mulți camarazi un bordei situat pe un loc liber din mijlocul desișului, a coastei de vest a muntelui. Acest bordei măsură vr'o 30 de pași în lung și 15 pași în lat, și noi intenționăm să facem acolo noaptea pază la hoit. Cu toate că unii din amicii mei stătură de mai multe ori la pază acolo chiar noaptea întreagă și hoitul de cal era deja mâncat pe $\frac{2}{3}$, totuși nimeni nu împușcase și nici nu văzuse măcar ceva. Era tocmai prin mijlocul lui Aprilie, în primul pătrar al lunii, când întâlneam într-o dimineață pe unul dintre amicii aceia, care îmi povesti că a văzut în seara trecută la hoit un răs, și afară de asta s'ar găsi peste tot urme de lup. Aceste comunicări mi se păreau foarte atrăgătoare și în consecință mă decisei de a face bordeiului nostru o vizită. Pe înopțate ajunsei acolo; găsii însă coliba bine încuiată, cu lacăt la ușă, și afară de asta ea mai avea—după cum am aflat mai târziu—și o zăvorire secretă. Bine înțeles că uitasem și cheia acasă, și astfel nu putui să-i dau de leac, nici ivorului, care se împotriva cu succes, chiar și celor mai teribile lovituri ale bocancilor mei grei și bătuti în cuie; așa rămăsei pe afară. Cum prea multă gălăgie nu voiam să fac din

cauza timpului înaintat, începui să-mi caut afară din bordei un loc potrivit, pe care însă nu-l putui găsi, căci condițiunile de teren erau cam nefavorabile. Insfârșit, mă ghemuii în deschizătura pentru tras ce o avea bordeiul, ținând în mâini drillingul meu cu lunetă.

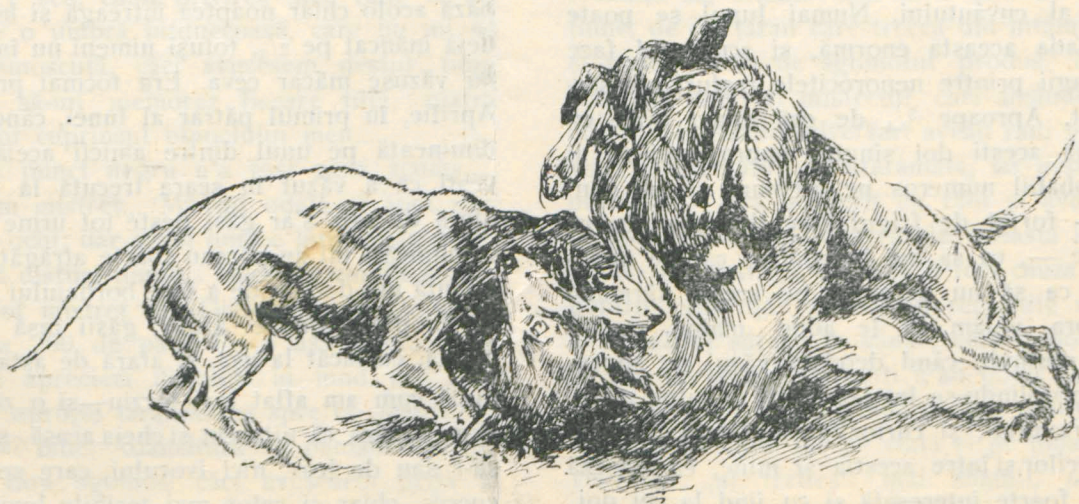
Putea să fi fost ora 9 seara, când auzii în frunzișul uscat niște sărituri scurte ale unui vânat, care se apropiă fără sgomot. Vulpă? Râs? Pistică sălbatecă? În momentul acela însă, văd trecând o umbră spre cadavrul, care se află ca la vr'o 25 de pași în fața mea. Pe lumina slabă care domnea (luna răsărea târziu de tot), nu putui distinge nimic; peste puțin timp se auzeă cum animalul mănca pe înfundate din cadavru. Incet, evitând ca să mișce haina cât de puțin, ridic drillingul și mă căznesc timp îndelungat să zăresc prin lunetă umbra vre-unui râs sau vulpe. Nu pot descoperi nimic decât o coastă de munte cenușie în fața mea, iar ochi-mi oboseți începură să mă doară, pe când în față se aude animalul, care se înfruptă din oasele hoitului.

De vr'o 10 ori poate am epolat drillingul, însă mereu trebuia să-l las din nou jos, căci numai din când în când, zăream câte un moment o umbră, care dispărea apoi imediat. Toate oasele începură să mă doară la un moment dat de oboseală, — chiar ochii și picioarele; extremitățile în special îmi erau completamente amorțite. În două cuvinte, mă aflam într'o situație insuportabilă. Șovăind, ridic cu brațele tremurând de oboseală drillingul, când, deodată văd o umbră prin lunetă;... po-o-oc!... cade împușcătura mea, — umbra a dispărut. Respir adânc; în timp ce drillingul e aproape să-mi cadă din mâini, căci devinise grozav de greu, și numai cu multă greutate pot să părăsesc locul unde eram instalat. Ce bine este să te poți întinde și să poți gonii furnicile din picioarele amorțite! Imi aprind o țigaretă și pe urmă caut cu lampa electrică locul unde se afla vânatul atunci când am tras. Nu pot descoperi nimic, dar absolut nimic, decât numai părțile încă strălucitoare ale cada-

vrului de unde mănca animalul, care hoit exala un parfum din cele mai plăcute. În timpul acesta apar și primele raze ale luni, iar eu mă decid să mai gust încă o jumătate de oră farmecele pădurei și miresmele îmbătătoare ale hoitului.

Așezându-mă din nou în vechiul meu loc, auzii la un moment dat, din nou trosnituri și foșnituri în frunzișul uscat, — jumătate la stânga în spatele și dedesubtul meu. Lupi! Aceștia pot să fie numai lupii, iar judecând după sgomot, trebuia să fie o haită întreagă. Din ce în ce ei se apropie mai mult,—acuma ei trebuie să apară la marginea păduricii în lumina luni, la 6 pași de mine. Fiecare fibră, fiecare nerv al meu este încordat, drillingul e la ochi — însă nu, căci în imediată apropiere de mine, ei trec prin păduricea deasă și urcă în sus spre hoit. Dar acum apare printre arbuști o masă neagră, la 3 pași deasupra cadavrului; îl văd că stă pe loc, fără să miște și examinând cu mare atenție împrejurimile. „Un urs“ îmi fulgeră prin cap; deja am potrivit luneta cu centrul spre lopățița presupusului urs, și cu un vuet ascuțit glonțele de 8 mm își ia drumul. Cu un sgomot formidabil vânatul greoi o ia în sus, pe panta dreaptă a muntelui. Eu sar din ascunzătoarea mea și ascult cu încordare, pe când frâng drillingul spre a încărca un cartuș nou cu glonț, în locul celui vechiu, — când deodată, aproape că nu pot crede ochilor, aud trosnind cu putere crăcile și văd că se înapoiază pe coastă în jos, perpendicular spre mine —, animalul; mai am încă timp ca să închid și să epelez drillingul, când, în imediată apropiere de mine acesta își schimbă direcția pe de lături, și un pom putred din față-mi cade trosnind la pământ. Apoi urmează un sforăit greu...; ăsta nu poate să fie decât un mistreț voinic. — După ce totul se liniștește din nou, plecai spre a mă reîntoarce și a găsi a doua zi de dimineață, după o mică căutare, mistrețul.

Însă umbra în care trăsesem prima dată, a rămas pentru mine pe veci numai — o umbră.

ATENȚIUNE!

Aducem la cunoștința tuturor vânătorilor și societăților noastre afiliate din cuprinsul Țării, că „Uniunea“ după lungi tratative și demersuri făcute pe lângă autoritățile noastre, a reușit să obțină autorizarea de a transporta cartușe încărcate cu trenurile de marfă ale C. F. R., în orice cantitate și spre orice stație din Țară.

În consecință, invităm toate societățile noastre afiliate și pe membrii noștri, de a ne comunica în scris **încă de pe acum**, cantitățile de cartușe, precum și calibrul și mărimea alicelor (sau pentru ce fel de vânat) ce doresc ca să le trimitem.

Expediția se poate face **și contra ramburs**, în care caz vor fi avizați la sosire de stația respectivă.

În același timp aducem la cunoștința membrilor noștri, că e în drum spre Țară un vagon din celebrele cartușe „**Perfect**“ ale fabricii **Walsrode**, singurele concurente ale renumitelor cartușe „**Rottweil**“, care au fost luate cu asalt acum doi ani la „Uniune“.

Ținem prin urmare la dispoziția membrilor noștri aceste cartușe în calibrele 12, 16 și 20, încărcate cu alice tari de toate mărimile curente, pe prețul de cost și fără posibilitate de concurență, de

Lei 9 Bucata.

Atragem însă atențiunea domnilor membri, că „**Uniunea**“ **nu poate expedia în provincie cantități mai mici de 500 cartușe din același fel și calibru**. Invităm prin urmare societățile afiliate de a întocmi tablouri colective pentru membrii ce doresc să-și procure din aceste cartușe, iar pe vânătorii izolați îi invităm, să se constituie în grupuri și să facă comanda împreună.

**UNIUNEA GENERALĂ
A VÂNĂTORILOR DIN ROMÂNIA.**

Care sunt cauzele pieirei vânatului mic și cum le putem elimina ?

de Ötvös Balázs, Szödráros, Ungaria.

(Sfârșit)

6. Lăcomia vânătorului

iciodată nu va avea vânătorul lacom — sau mai bine zis «ucigașul vânatului» —, un efectiv de vânat cumsecade. Acei vânători,

cari consideră vânătoarea numai ca un «sport», sunt mai dăunători contingentului de vânat decât orice răpitoare. Acești pușcași nu cunosc ce este mila față de vânat, nu cunosc ocrotirea și cruțarea vânatului. Patimilor lor de a ucide e nemărginită.

Când legea nu oprește o specie de vânat, acești vânători (!) se dau pe el, îl neliniștesc, îl gonesc. scoală stolul de potârniche „de trei ori în aceeași zi în luna Noembrie, pe pământul negru“ și trag cu pușca dela orice distanță—cât de îndepărtată—în nenorocita creatură a lui D-zeu, numai ca să se poată lauda, că au făcut atâtea și atâtea „coup double“, că au împușcat atâta și atâta vânat. (Dar niciodată ei nu spun, câte cartușe au pierdut și câte au nimerit la ‰). Acești vânători sunt în stare ca să rănească, să prăpădească 20—50 de iepuri, potârniche etc., numai ca să poată băga 2—3 la tolbă. Acești vânători nu se satură niciodată. Dacă vânează în societate, ei sunt cei mai aprigi și neobosiți. Ori câte bătaie le-ai face — chiar dacă e spre seară —, totuși ei doresc ca să mai se facă încă o bătaie, încă un cerc. Mare păcat că legea n'are mijloace contra acestor briganzi ai vânatului!

Dacă ești vânător pasionat, dacă ești un patriot bun și un fiu sincer al țării tale, gândește-te că atunci când ai împușcat un vânat, ai sustras o comoară țării tale, economiei țării tale, astfel că ești dator ca să o înlocuești. Nu fii lacom; împușcă cât *trebuie* să împuși în favoarea efectivului de vânat și pentru înlesnirea alimentării publice. Fii vânător, dar nu măcelar! Nu străbate întregul teritoriu, la fiecare vânătoare. Lasă câteva petece unde vânatul să aibă un adăpost, un repaus. In aceste terenuri de refugiu reglementează proporția sexuală și stârpește răpitoarele; dar să ai grije ca să rămână vânat destul și pentru prăsila vii-

toare! Cu cât vei vâna mai corect, cu atât mai mult vei putea vâna în viitor. Zici că arenda e pe sfârșite? Oare celălalt arendaș, care vine după tine, nu e compatriotul tău, aproapele tău? Cum ai putea vâna tu, dacă arendașul dinaintea ta ar fi avut aceeași opinie ca și tine și ar fi distrus tot vânatul, numai ca succesorul lui să n'aibă ce vâna?

Nu vâna cu arma browning, cu winchester și cu alte mitraliere! O armă cu două țevi e destul de bună pentru un vânător corect. Dacă nu tragi la o distanță prea mare, vei împușca vânatul cu al doilea foc, dacă l'ai greșit cu primul. Dar dacă tragi la distanțe mari, poți să tragi de cinci ori și vânatul tot nu va rămâne pe loc, ci va fi rănit și va deveni prada răpitoarelor. Și acela care vânează numai din motivul ca să-și potolească patimia de ucigaș, acela nu e demn ca să poarte frumosul și nobilul nume de *vânător*!

7. Agricultură și silvicultură modernă

Eu sunt de părere că aproape fiecare cititor al „Revistei Vânătorilor“ se află în posesia cărței d-lui Dr. Gh. Nedici, „Hrănirea vânatului pe timpul iernei“. E de prisos ca să scriu și eu despre pagubele, pe care le face vânatului agricultura modernă, și cum putem elimina aceste pagube.

In sfârșit vă mai spun o zicătoare, răspândită în țările de apus: „Pământ slab nu există, ci numai plugar slab; căci un plugar bun ameliorează pământul slab, dar un plugar slab, strică chiar și pământul cel mai bun“. Asta o putem zice și despre terenurile de vânătoare: „Nu există teren necorespunzător, ci numai vânător incapabil. Căci un vânător bun ameliorează terenul slab, dar un vânător incapabil strică chiar și terenul cel mai bun“.

Cum e vânătorul, așa e și terenul lui de vânătoare. Cine se plânge contra faptului că n'are vânat, acela dă un slab certificat despre sine însăși și nu e demn ca să fie vânător!

„P i l l“

de Ing. Alex. Andrei, Caransebeș

u o vie satisfacție am luat în mână cea dintâi carte de dresagiu a câinilor de aret, scrisă în limba română.

Cărțile streine sunt scumpe și mulți nu le pot utiliza, necunoscând limba în care acestea sunt scrise. — Așa

fiind, autorul broșurei: «Dresagiul câinelui de aret» d-l G. C. Lecca, a făcut un mare serviciu chynologiei românești, care s'a născut odată cu ideea înființării «Uniunii Generale a Vânătorilor din România», și care va prospera și progresa împreună cu această Uniune. — Autorul va putea avea deci mulțumirea sufletească, de a fi pus o piatră la clădirea problemei câinelui de aret.

Nu vreau să facă critică acestei cărți, nici metodei de dresagiu preconizată și întrebuițată de autor, pentru că este știut că: „multe căi duc spre Roma“; și dacă autorul a obținut rezultate bune cu această metodă de dresagiu, ce ne prezintă, desigur că ea este bună și va aduce rezultate bune — urmând povețele dintr'ânsa — și altor vânători, cu condiția că aceștia să aibă o fire asemănătoare firei autorului și să înțeleagă prescripțiunile arătate de autor, la fel cu dânsul. Și ca într'adevăr rezultatul să fie satisfăcător, trebuie să găsești și un câine la care să poți aplica această metodă. —

Vreau să zic cu aceasta, că metoda de dresagiu, preconizată de autor, nu este singura metodă bună de dresagiu și nu este la fel de bună pentru orice rasă și pentru orice câine de aret în parte. — Dacă autorul a obținut rezultate bune cu ea, aceasta nu însemnează că și alții vor obține aceleași rezultate în mod necondiționat. —

Eu sunt convins, că metoda de dresagiu depinde de câine și de dresor. — Fiecare câine trebuie să-l tratăm potrivit firei lui, deci fiecare câine suportă un alt tratament, o altă metodă de dresagiu.

Apoi și fiecare dresor își are metoda sa proprie pentru a-și dresa câinii, sau dacă nu are o metodă proprie, fiecare aplică sub altă formă o metodă de dresagiu deja existentă. —

Așa fiind, cartea de dresagiu — care se referă de altfel numai la prepelicarii englezești — scoasă de d-l G. C. Lecca este o îndrumare prețioasă pentru vânători; fiecare vânător însă să potrivească cele spuse într'ânsa firei câinelui și a persoanei sale.

Și pentru aceasta, pe lângă bețișorul vopsit cu

alb, nu va trebui să lipsească din mâna celui dresor nici zgarda de forță și nici cravașa de piele, care va constata că atașamentul ce-l are câinele față de stăpân este un mijloc insuficient, ca acesta să satisfacă cerințele stăpânului, în cele mai grele împrejurări.

Autorul prezintă însă o chestiune de o deosebită importanță pentru dresagiul câinelui de aret, în privința căreia nu sunt de acord cu dânsul.

Aceasta este utilizarea comenzi „pill“. — Autorul cere, ca câinele atunci când pontează vr'un vânat pe care l'a găsit, să-l stârnească la comandă. —

Din două puncte de vedere nu sunt de acord cu autorul pentru utilizarea câinelui de aret la stârnirea vânatului, deci la obicinuirea lui cu comanda „pill“, și anume:

1. Din punct de vedere al siguranței și duratei aretului și

2. din punct de vedere al dresagiului, când vom cere dela câinele nostru ca la apariția vânatului să se culce la pământ, sau să nu alerge după vânatul sculat.

Referitor la punctul 1): Un câine prepelicar care este obișnuit să stârnească vânatul, adică să treacă din poziția fermă de aret la stârnirea lui, pentru a determina vânatul pitit să fugă sau să se ridice în zbor, se va obicinui să stârnească vânatul pontat după câteva din aceste execuții, în urma comenzi „pill“, fără a mai aștepta comanda.

Ori ce poate fi mai neplăcut, decât să vezi că „Medor“ al d-tale pontează vr'un vânat la o depărtare mare, și fără a aștepta ca să te apropii spre a-i da comanda „pill“, stârnește vânatul de o așa manieră, ca să nu mai poți trage în el. — Dar siguranța și durata aretului este una dintre condițiunile esențiale pe cari un bun prepelicar trebuie să le întrunească.

Prepelicarul obișnuit să stârnească vânatul pontat, se va obicinui repede să-l stârnească și fără a mai aștepta comanda.

Și asta o va face pentru că:

a) s'a obicinuit la succesiunea lucrurilor, știind că după poziția de aret (adică pontaj) întotdeauna urmează „pill“, și pentru că

b) stârnirea vânatului exercită asupra câinelui o plăcere extraordinară, fiind aceasta și o pornire firească a instinctului său.

Din punct de vedere al dresagiului, comanda „pill“ este ulei pe foc. — Un câine obișnuit să stârnească

vânatul, foarte rar va face „down“ la apariția vânatului stârnit. — Un secret al executării comenzii „down“ la apariția vânatului, este tocmai faptul că prin „down“ punem pe câine într'o situație (pe burtă și cu capul între labe) care micșorează tentația ce o exercită vânatul stârnit asupra câinelui, de a-l urmări conform instinctului său.

Și cu cât distanța dintre vânatul alungat și câine este mai mică, cu atât tentația este mai mare.

Ori, în cazul când câinele stârnește vânatul, această distanță este minimă, iar tentația maximă. — Și a face pe câine ca să se stăpânească și să renunțe la pornirea instinctului său este cu atât mai lesnicios, cu cât tentația este mai mică, — deci în nici un caz atunci când s'a repezit asupra vânatului tupilat, pentru a-l determina să fugă sau să se ridice în sbor.

Așa dar dacă vrem ca câinele nostru să facă „down“ la apariția vânatului, sau cel puțin să nu alerge după el, este nevoie ca să renunțăm de a-l obișnui la comanda „pill“.

Un exemplu interesant, care nici decum nu pledează pentru principiul d-lui G. C. Lecca, este următorul:

Unul dintre cei mai renumiți dresori de prepelici și autor ungar nu lasă ca pointerii lui să apporteze epurele; și aceasta tocmai pentru ca să obțină siguranță la aret și „down“ la apariția vânatului.

De altfel, oricine a avut ocazie vr'odată să vâneze cu un câine ferm, a putut constata că admiterea unei greșeli (stârnirea vânatului este o greșeală) în 2—3 rânduri și îndeosebi dacă această greșeală este o pornire a instinctului, câinele nu va ezita de a profita de această trecere cu vederea repetată, din partea stăpânului său, și va cădea în această greșeală până

în momentul când stăpânul îl va pune din nou cu energie la punct. — Ce este oare mai ușor decât a strica un câine ferm? —

Autorul zice că pune câinele în poziția „down“ în momentul când a stârnit vânatul, deci atunci când a sărit în mijlocul cârdului de potârnicchi, sau s'a repezit asupra epurei tupilat. — Intr'adevăr că „magic“ trebuie să fie efectul comenzi „down“ în acest caz. pentru că efectul normal, obicinuit, ce exercită această comandă asupra câinelui (îndeosebi atunci când ea este rezultatul unui dresagiu bazat numai pe atașament), nu este suficient pentru a-l „întui locului“ tocmai atunci, când pornirea instinctului său se manifestă în cel mai mare grad.

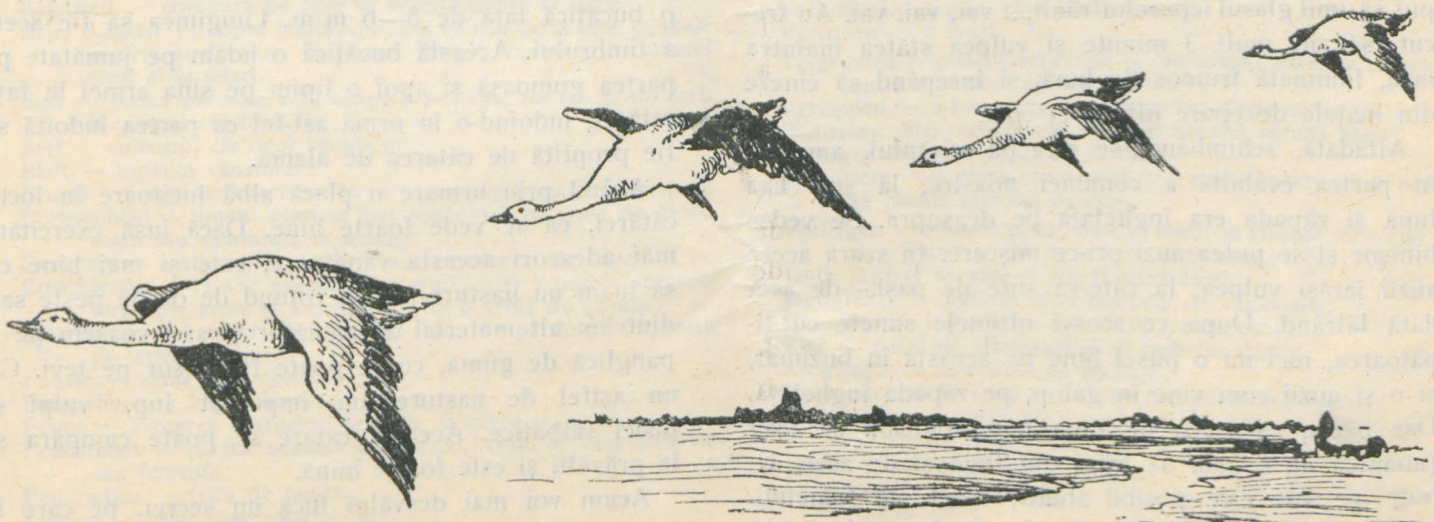
Consider deci utilizarea comenzi „pill“ ca fiind dăunătoare pentru calitățile câinelui și pentru ușurința dresagiului.

De altfel menirea pointerului și în general a câinelui de aret nu este de a stârni vânatul. — Asta este treaba vânătorului sau a gonaciului. —

Sau dacă vrem totuși ca câinele să ne stârnească vânatul, atunci să nu vânam cu un câine pointer, ci cu un epagneul.

Apoi și din punctul de vedere a ocrotirii vânatului un câine obicinuit să stârnească vânatul — chiar și numai la comandă (acei câini sunt foarte rari) —, va distruge de multe ori puii de epuri, sau va prinde potârnichea sau prepelița cloșcă, pe cuib.

Dau sfatul oricui — și îndeosebi începătorilor în ale dresagiului —, ca să nu-și obicinuiască câinii lor cu comanda „pill“. Faptul, că autorul alternează comanda „pill“ după 2—3 ori cu un aret îndelungat și stârnește singur vânatul pontat de câine, nu modifică mult situația. —

Vânătoarea vulpei cu țipătoarea

de C. A. V. Popescu, Târgoviște

espre acest sistem de vânătoare a scris și D-1 Ötvös Balázs în numărul 9 a. c. al Revistei. Dar, deoarece subsemnatul execut această vânătoare în alt mod, voesc a o descrie așa cum o știu eu,—poate în folosul colegilor vânători pe cari îi interesează.

Am încercat și eu de nenumărate ori să imit glasul epurelui, fără ca să fiu sigur că mă aude vreo vulpe; dar nici odată n'a venit una. Numai odată am avut rezultat, atunci când mă întâlneam cu un pădurar care venea în fuga mare și mă întrebă dacă nu am văzut vre-o vulpe care a prins un iepure, căci i-a auzit vaetul în apropiere. Tot așa s'a întâmplat și cu săsăitul șoarecelui. Numai odată a venit o cucuvea.

În urma rezultatelor obținute, deși credeam în posibilitatea că răpitoarele se pot apropia la glasul acestor instrumente, însă le credeam totuși mai mult o muzică de carnaval.

Însă pe urmă, experiența m'a învățat altfel. Într-o seară stăteam la pândă, la o trecătoare de vulpe. Pe potecă pusesem niște mațe de epure, voind a-mi asigura o tragere cât mai sigură pe lumina slabă care domnea în momentul când vulpea ar fi mâncat mațele. Stând așa în așteptare, pe culme, adăpostit după niște tufe, auzii o vulpe lătrând pe coasta din partea cealaltă a văii. Doresc a aminti aici, că eu cunosc 3 feluri de tonuri la vulpe. Primul este un țipăt întins, care seamănă foarte mult cu acela al păunului și se aude noaptea foarte departe; al doilea este un lătrat scurt, cam răgușit, iar al treilea l'am auzit la o vulpe rănită și seamănă cu scuipatul cotoiului, când îl calcă cineva pe coadă. După cum spusei, eu auzeam vulpea cum țipă dincolo de vale și atunci îmi veni în minte să încerc țipătoarea. O scosei din buzunar și începui să imit glasul iepurelui rănit, ... vai, vai, vai. Au trecut, să zic, mult 3 minute și vulpea stătea înaintea mea, luminată frumos de lună, și începând să cineză din mațele de epure ultima ei cină.

Altădată, schimbându-se direcția vântului, am stat în partea cealaltă a comunei noastre, la șes. Era lună și zăpada era înghețată pe deasupra. Se vedea binișor și se putea auzi ori-ce mișcare. În seara aceea auzii iarăși vulpea, la câte-va sute de pași,—de astă dată lătrând. După ce scosei ultimele sunete cu țipătoarea, nici nu o pusei bine pe aceasta în buzunar, și o și auzii cum vine în galop, pe zăpada înghețată. Dar păcat, că trecu de linia unde puteam să trag (noaptea nu e ușor să tragi din fugă și de aceea eu trag pe cât este posibil atunci, când stă vânatul). La spate nu aveam adăpost, și cum încercai să mă

întorc înapoi spre stânga, vulpea mă simți și o luă la sănătoasa. Aceasta însă nu era vina țipătoarei, ci a mea, pentru-că nu eram îndeajuns de adăpostit. Ceeace este lucrul de căpetenie la această vânătoare, căci vânatul chemat este foarte atent.

Văzând aceste rezultate, m'am încrezut de atunci în țipătoare și o pot recomanda cât mai călduros vânătorilor. Susțin însă că numai atunci ea are rost, dacă știm că vânatul *umblă* și mai ales dacă îl vedem sau simțim cumva. Așa dar ziua, imediat după ninsoare, atunci când vulpei îi place să se plimbe, — dar și mai bine noaptea, resp. seara, se poate întrebuința țipătoarea cu succes.

Și sisăitul șoarecelui este bun, dacă știm că vânatul este aproape, căci sisăitul nu se aude departe. Un antrenament foarte bun este acela de a-l încerca la pisicile de casă.

Deși eu nu sunt un agent de reclamă, țipătoarele mele, afară de acelea cari mi le fac singur, le-am comandat la magazinul „Hubertus“ din Alba Iulia. Țipătoarea pentru vulpi este o trompetă mică de lemn negru. Tonul se poate regula și este foarte natural. Capătul țipătoarei — acela care nu îl ținem în gură — îl luăm între mâini, făcând palmele „oală“. Suflând și deschizând palmele mai mult sau mai puțin, scoatem tonurile pe cari fiecare vânător le-a auzit la epurele rănit, prins de om sau de câine,—și cu puțin auz muzical se poate învăța foarte ușor. Nu trebuie țipat mult, ci 6—7 vaete ajung. Ultimele tonuri trebuie să fie tot mai slabe, parcă urecheatul ar fi gata să moară. Despre asta am mai scris odată într'un articol intitulat „Țipătoarea“. Să mă scuze acei, pe cari îi plictisesc!

Ca să putem trage pe întunec, avem nevoie de o cătare de noapte. Dar deoarece cătarea normală nu se vede pe întunec, o putem improviza foarte simplu pe aceasta, dacă tăiem dintr'un timbru poștal o bucățică lată de 5—6 m/m. Lungimea să fie aceea a timbrului. Această bucățică o udăm pe jumătate pe partea gumoasă și apoi o lipim pe șina armei în fața cătărei, îndoind-o în urmă ast-fel ca partea îndoită să fie proptită de cătarea de alamă.

Având prin urmare o placă albă lucitoare în locul cătărei, ea se vede foarte bine. Dacă însă exercităm mai adeseori această vânătoare, este și mai bine ca să luăm un nasture mic și rotund de os de pește sau dintr'un alt material asemănător și să-l coasem pe o panglică de gumă, ce se poate fixa ușor pe țevi. Cu un astfel de nasture am împușcat lup, vulpi și pisici sălbatice. Această cătare se poate cumpăra și la prăvălii și este foarte bună.

Acum voi mai desvălui încă un secret, pe care îl cunoaște fiecare braconier, deoarece se folosește de

el ziua,—dar nu și fiecare vânător. Și anume voi arată cum se poate opri vânatul din fugă. Este bine de știut și aceasta, deoarece vulpea când umblă noaptea, nu merge întotdeauna la pas, ci de multe ori o ia într'un trap ușor, și atunci o poți scăpa lasne, căci o vezi abia ca o umbră. Lucrul este foarte simplu: E destul ca să fluerăm odată scurt și încet, ca ea să stea imediat pe loc. Desigur că arma trebuie să fie la ochi, căci vulpea nu se va gândi mult timp. Se întâmplă, că stând mult timp în pază ni se

usucă buzele și nu putem fluera. În acest caz vom scoate un alt sunet scurt din gură, plescăind cu limba, ceea ce are acelaș efect.

Cine iubește natura și îi place să studieze vânatul, aceluia îi recomand vânătoarea la pază, combinată cu țipătoarea. Bine înțeles, că va trebui să lase în pace—cel puțin noaptea—pe bietul vânat folositor; dar vânatul răpitoare, el va avea destulă ocazie ca să vadă și vânat folositor, *neturburat și nesperiat*, și îl va iubi și mai mult, văzând cât este de draguț.

Limbajul vânătorului

Toți vânătorii cari citesc literatură cinegetică străină, au fost desigur impresionați de bogăția terminologiei tehnice vânătoarești germane și de sărăcia — de altfel explicabilă — unor termeni corespunzători în limba noastră. Un cititor, D-l Coriolan Stoica din Arad, pe care-l felicităm pentru ideea sa fericită, se ocupă cu adunarea, crearea, la nevoie iscodirea unor termeni specifici vânătoarești, care să redea expresiunile corespunzătoare din limba germană.

Dăm mai la vale chestionarul D-sale, pe care am încercat să-l traueze cu expresiunile ce ni s'au părut mai potrivite din limba română, rugând pe cititorii noștri de a contribui la completarea lui:

Aasjäger — vânător distructiv;
 Abbaumen — când pisica sălbatecă, răsul, jderul, se dau jos de pe pom;
 Abbrunften — momentul când încetează actul împerecherei la vânatul mare;
 Abknicken —
 Absprung — 1) când un vânat face minciuni și sare într'o parte, pentru a induce câinii în eroare, cari sunt pe urma lui, 2) locul unde a sărit jos de pe pom pisica, jderul, etc.;
 Abwerfen — lepădarea coarnelor la cerb și căprior;
 Ankirren — a ademeni vânatul cu mâncare;
 Annehmen — când porcul sau cerbul se repede la vânător;
 Anpirschen — a se apropia încet de vânat;
 Anschweissen — a răni vânatul;
 Anschuss — 1) locul unde a stat vânatul atunci când s'a tras asupra lui. — 2) rana produsă de împușcătură;
 Anstand oder Ansitz — locul unde se așează vânătorul în pază;
 Apportieren — a aporta;
 Aufbaumen — când pisica sălbatecă, jderul, se cațără sus pe pom;
 Aufbrechen — scoaterea intestinelor la vânatul mare;
 Aufstehen — când se scoală un vânat, care stătea jos la pământ;
 Aushalten — când un vânat rabdă apropierea vânătorului;
 Auswechseln — când vânatul se mută dintr'un loc într'altul;
 Balg — pielea răpitoarelor și a iepurelui;
 Balgbrett — scândura pe care se întinde pielea la uscat;
 Balz, Balzzeit — timpul împerecherei la găinile de munte, (ambele soiuri) și de alun, la fazani, dropii, cocori și în ultimul timp și la sitari;
 Bast — pielea păroasă, care acoperă coarnele de țap și de cerb în timpul creșterii lor;
 Bett — culcușul, cărtogul vânatului;
 Blatt — lopățița vânatului;
 Brunft — timpul împerecherei la cerbi, țapi, cerbi dama și mistreți;
 Büchsenlicht — timpul când se mai poate viza cu arma de glonț, seara sau dimineața în amurg;
 Deckung — a sta mascat, spre a nu fi observat de vânat
 Einschiessen — 1) a se exersa cu o armă. — 2) a potrivi încărcătura unei arme și a corijă viza la o armă de glonț;
 Einwechseln — atunci când vânatul intră de pe un alt teritoriu pe teritoriul nostru;
 Fahrte — urma vânatului;
 Fangschuss — împușcătura de grație;
 Fegen — frecarea coarnelor de pom, la cerbi și căpriori;
 Feuchtblatt — partea sexuală la mistreți, cerbi și căprioare de sex feminin;
 Feuerscheu — frica de pușcă;
 Fliehen — când fuge vânatul iute;
 Flucht — o săritură mare a vânatului;

Genicken — când se ucide cerbul, țapul și cerbul dama, dându-se lovitură de grație cu cuțitul de vânătoare la grumaz, sau iepurelui cu palma după ceafă;
 Genickfänger — un instrument în formă de sulă, cu care se împunge animalele în grumaz;
 Hochwerden — atunci când un vânat păsos speriat se scoală dela pământ și fuge;
 Horst — cuibul păsărilor răpitoare;
 Vorholz —
 Kegel machen — când iepurele se așează poponete;
 Spiessbock — căprior de un an (cu coarne simple, fără ramuri)
 Scharf winden — când vânatul sau câinii caută să descopere ceva cu ajutorul mirosului;
 Schmalreh — căprioară între 6 luni și 1½ an;
 Zu Felde rücken — când iese vânatul la câmp;
 Zu Holze ziehen — când intră vânatul în pădure;
 Auerwild — cocoșii de munte;
 Auereflügel — cocoșii de munte;
 Streichen — sborul vânatului sburător: găște, potârniți;
 Hacken schlagen — minciunile iepurelui;
 Vorberg —
 Strichzeit — timpul trecerii vânatului sburător, (sitari, rațe, găște);
 Wiederzug — timpul când vânatul sburător se întoarce înapoi;
 Niederung —
 Buschieren —
 Aufgestochen (ein Wild) —
 Anschlag — luarea armei la ochiu;
 Anschlagen — când copoii încep să chefnescă;
 Sich stellen — oprirea pe loc a vânatului de către câini;
 Stichelhaarig — cu păr aspru;
 Strecken, zur Strecke bringen — a ucide vânatul;
 Streichen — trecerea păsărilor;
 Suhl, Suhlung — scaldă mistreților;
 Sulze — locuri cu sare, pentru cerbi și țapi;
 Tellereisen — cursă pentru răpitoare;
 Trollen — când cerbul merge într'un trap încet;
 Verbellen — a goni prin lătrături;
 Verenden — a muri;
 Vergrämen — atunci când cerbii și căprioarele părăsesc o regiune, unde sunt prea adesea turburați;
 Verlappen — a înconjură un district cu cârpe multe;
 Bemerken oder vernehmen — când vânatul ascultă atent;
 Versagen — când pușca nu ia foc;
 Verwittern — ungera capcanelor cu o masă unșuroasă, ca acestea să piardă mirosul de om;
 Vorliegen — atunci când basetul intrat în vizuina de vulpe sau de viezure, a dat de aceștia și îi latră pe loc;
 Jagd, Jägeri — arta și știința vânătoarei;
 Jagdgrenze — hotarul unui teritoriu de vânătoare;
 Kämpfen — luptă între doi rivali (cerbi, etc.);
 Kitz — puiul de căprioară și al cerbului damă;
 Klopfjagd — vânătoare cu bătăiași;
 Kreuzwechsel — locul unde s'au încrucișat două urme;
 Kurzwildpret — testiculele aceluia vânat mare cu 4 picioare, care se mănâncă;
 Lager — culcuș, cărtog;
 Lappenjagd — vânătoare, la care se înconjoară un district cu cârpe multe;
 Locke — instrument pentru ademenirea vânatului;

Malbaum — acel pom de care își freacă mistreții și cerbii, noroiul, după ce se întorc dela scăldat ;
 Mündung des Gewehres — gura puștei ;
 Nachhängen — urmărirea cu câinele ținut legat, a unui vânat rănit ;
 Nachsuchen — urmărirea și căutarea vânatului rănit ;
 Neue — zăpadă căzută proaspăt ;
 Niedertun — când un vânat mare se așează ;
 Jagdleiter — maestrul de vânătoare ;
 Sich paaren — a se împerechea ;
 Pinsel — 1) părul din capătul organului sexual al mistreților și țapilor. 2) Organul sexual al cerbilor, țapilor, cerbilor-damă și mistreților ;
 Platzen — îndepărtarea frunzelor cu picioarele de către cerb, țap și cerb-damă, atunci când vor ca să se așeze jos ;
 Pirschzeichen —
 Pranken — labele ursului ;
 Reizen — ademenirea lupilor, vulpilor, pisicilor, iepurilor etc., prin imitarea tonurilor unor animale cari trag să moară, sau sunt prinse, ca iepuri, șoareci, păsări, etc. ;
 Ranzen — împerecherea animalelor răpitoare cu patru picioare ;
 Rose — umflătură sbârcită jos la începutul coarnelor cerbilor, țapilor și cerbilor-damă ;
 Rosenstock — osul ieșit afară, de care sunt crescute coarnele cerbului, țapului și cerbului-damă ;
 Rudel — haită de lupi, cârd de cerbi, de căprioare ;
 Rudern — înotatul vânatului de baltă ;
 Ruf — instrumentul pentru chematul cerbului ;
 Schalen — unghiile cerbilor, ale căprioarelor, ale cerbilor-damă și mistreților ;
 Schiesshütte — colibă, în care se ascund vânătorii în așteptarea trecerii vânatului ;
 Schürze — părul lung de pe organul genital al căprioarei ;
 Schiesslicht —
 Schweissfährte — urma de sânge ;
 Setzzeit — timpul când puiază vânatul ;
 Sprengen — a sparge un stol de potârniche, a împrăști a cârd de cerbi, etc. ;
 Stand — 1) locul pe unde se ține vânatul mare. 2) locul unde se lasă seara păsările răpitoare ;
 Ständlaut — când câinele care a dat de vânatul mare (rănit) și latră pe loc ;
 Spiegel — pata albă de pe coapsele căprioarelor ;
 Standwild — vânatul care nu se mută dintr'un loc într'altul ;
 Stauben — scâldarea potârnicilor, a prepelițelor în nisip ;
 Weidwund — împușcătură în burtă ;
 Wiedergang — când un vânat se întoarce înapoi pe urma sa și face apoi o săritură într'o parte, pentru a minți pe câini, pe vânători sau pe răpitoare ;

Wildfütterung — hrănirea vânatului ;
 Wildpret — carnea acelor animale de vânătoare, cari se mănâncă ;
 Wildstand — locul pe unde se ține mai mult vânatul mare ;
 Guter Wind — vânt favorabil ;
 Zeichen machen, zeichnen — marcarea vânatului în momentul când e rănit ;
 Zerlegen — împărțirea (tăierea) în mod vânătoresc a vânatului ucis ;
 Zerwirken — jupuirea pielei la cerbi, căprioare, cerbi-damă și mistreți ;
 Zusammenbrechen — când cade un cerb împușcat ;
 Edelwild — vânat nobil ;
 Gemswild — caprele negre ;
 Steinwild —
 Schwarzwild — mistreții ;
 Besondere Eigenschaft — o calitate specifică ;
 Hochwild — vânatul mare ;
 Hohe Jagd — vânătoare de vânat mare ;
 Niederjagd — vânătoare de câmp ;
 Treibwehr — linia bătaiașilor ;
 Scharfe Fänge — colții ascuțiți la animalele răpitoare și la câini
 Frass — mănucarea câinilor și a animalelor răpitoare ;
 Raub — prada animalelor răpitoare ;
 Wildart — specie de vânat ;
 Rothtiere — cerboacele ;
 Ranzzeit — timpul împerecherei la animalele răpitoare ;
 Einkreisen — înconjurarea a unui district de pădure, după o zăpadă proaspătă, spre a vedea după urme ce vânat este intrat ;
 Rotte — o haită de lupi ;
 Reissen — ruperea vânatului de către lupi, vulpi și ogari ;
 Vorwaldung —
 Gebären — a naște ;
 Hochstand — observatorul în care se urcă vânatul pentru a face pază la vânatul mare ;
 Sich drücken — când vânatul se întinde la pământ și stă nemușcat, spre a nu fi observat de om și răpitoare ;
 Sich verkleüften — când vulpea sau viezurele se baricadează în vizuină cu pământ astfel, că nu mai pot să dea câinii peste ei ;
 Grundwolle —
 Äsung — iarba sau nutrețul pe care-l păste vânatul ;
 Sichern — când un vânat caută să se încredințeze, dacă este în siguranță în locul unde se află ;
 Haupttröhre — gaura principală a vizuinei ;
 Ballen — talpa pisiceii, a jderului, ursului etc. ;
 Kreuzspur — o urmă încrucișată —

COMUNICARI ȘI PUBLICAȚIUNI

Publicațiune.

Dreptul de vânat pe teritoriul comunei Tâlmaciș se arendează pe timp de 6 ani, dela 1 August 1926 până la 31 Iulie 1932, pe calea licitațiunii publice, care se va ține în ziua de 5 Iunie 1926, la ora 3 p. m. la primăria comunei Tâlmaciș.

Prețul strigării este de Lei 3025 anul ; vadiu 10%.

Licitația se va ține cu observarea dispozițiilor art. 75 din legea asupra contabilității publice.

Condițiunile de licitare se pot vedea la primăria comunei Tâlmaciș.

Tâlmaciș, 14 Aprilie 1926.

Primăria Comunală.

♦ ♦

Se aduce la cunoștințe domnilor membri, că se găsesc la „Uniune“ cartușe Remington original americane, încărcate cu pulbere fără fum și alice englezești, cal. 12, No. 6 și 4.

Prețul lor este de lei 8.— bucata.

De asemenea se mai găsește și „Calendarul vânătoresc al Carpaților“ (Karpathen-Jagdkalender), german, pe anul 1926 și cu prețul de lei 80.

La cerere, calendarul se poate expedia și în provincie, contra ramburs.

Se aduce la cunoștința membrilor noștri că la sediul Uniunii se află deschisă o expoziție permanentă de arme de vânătoare de toate felurile, comandate special după indicațiunile noastre și corespunzătoare cerințelor vânătoarești ale țării noastre. Aceste arme au fost fără excepție experimentate special pentru noi, la standurile oficiale din străinătate. Ele sunt la dispoziția membrilor pe prețul de cost și sfătuim pe membrii noștri de a nu cumpăra sau comanda vr'o armă, înainte de a fi vizitat expoziția noastră.

Paznicii de vânătoare

Am anunțat în revistă că „Uniunea“ și-a luat obligațiunea de a face și serviciul plasării personalului de brigadieri de vânătoare, absolvenți ai Școlii din Sighetul Marmației.

Societățile și domniile arendași de terenuri sunt rugați a se adresa „Uniunii“, specificând: felul terenului (vânat nobil sau mic), leafa ce oferă și dacă paznicul poate fi căsătorit, căsătorit cu copii sau necăsătorit.

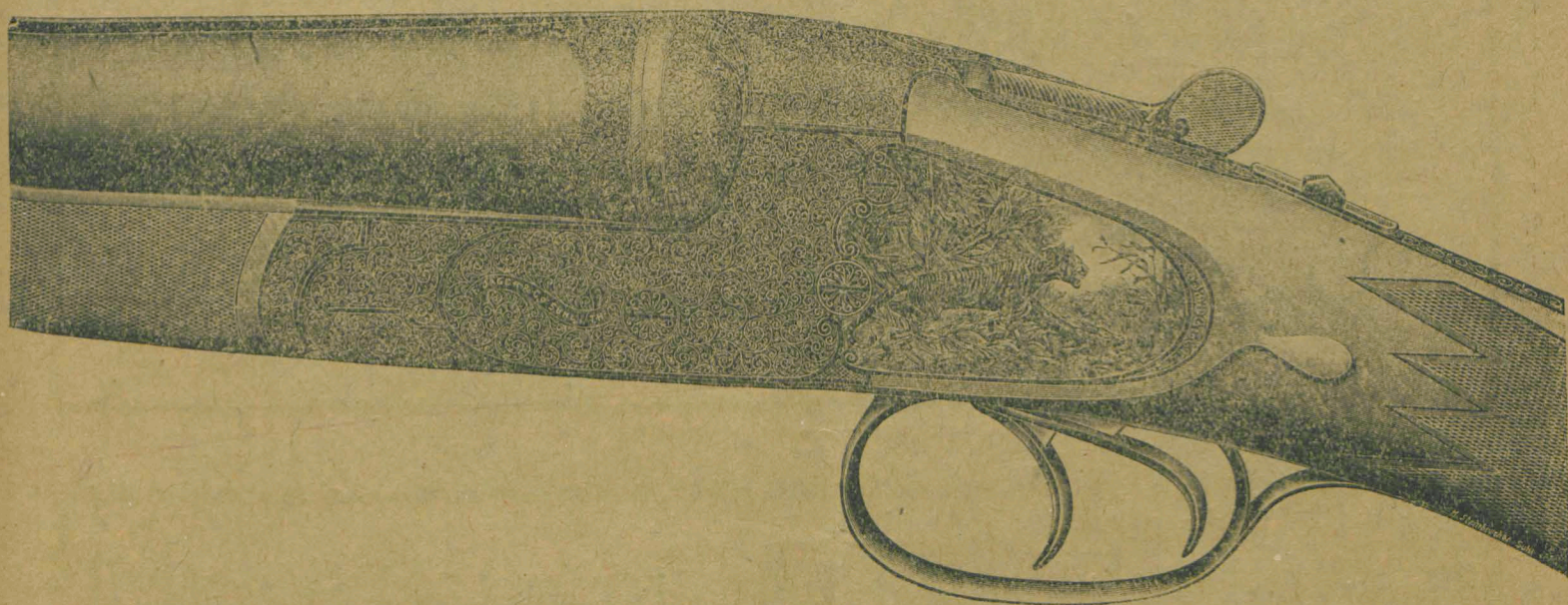
♦ ♦

BRIGADIERII DE VÂNĂTOARE, absolvenți ai Școlii dela Sighetul Marmației, sunt rugați să-și dea regulat adresa la „Uniune“, dacă doresc să primească revista în mod gratuit.

ARMELE F. JAEGER & Co.

sunt neîntrecute ca tir și soliditate,
putând rivaliza în privința aceasta
cu cele mai scumpe arme engleze.

Toate armele fabricate de această casă pentru membrii „UNIUNEI” sunt cea mai elocventă reclamă, obținând fără excepție predicătele „exceptional” și „superior” la standurile oficiale de încercare din streinătate.

SPECIALITĂȚI:

Zăvoarele „Simson-Jaeger” și „Vertical-Block” care rezistă celor mai formidabile presiuni.* Armarea separată de glonț, patent Jaeger, pentru drillinguri.* Ejectorul infailibil sistem Jaeger.* Viza patent Jaeger. etc.

Ultimul catalog ilustrat și cu prețuri se trimite membrilor „UNIUNEI” franco la cerere, adresată la sediul nostru.

:: Banca Franco-Română ::

București, Strada Bursei No 5

TELEFON: 10/17, 46/8. — TELEFON INTERBANCAR 67

ADRESA TELEGRAFICA: FRANCOBANK

Capital social 100.000.000

CAPITAL DEPLIN VARSAT
FOND DE REZERVA

50.000.000
12.200.000

SUCURSALE:

Alexandria, Câmpina, Caracal, Cernăuți, Constanța,
Găești, Giurgiu, Roșorii de Vede, Slobozia, Slatina,
Timișoara, T.-Măgurele.

AGENȚII:

Costești, Corabia, Drăgănești, Făurei, Vida, Zimnicea

Tot felul de operațiuni de bancă și autorizată să facă
OPERAȚIUNI DE DEVIZE

**Vizitați
expoziția de arme
a Uniunii, înainte
de a cumpăra
o armă!**

„DANUBIUL“

ȘANTIERELE ȚĂRII ROMÂNESȚI PENTRU CONSTRUCȚIUNI NAVALE ȘI METALURGIE, S. A. BRĂILA

**CONSTRUCȚIUNI, REPARAȚIUNI ȘI MODIFICĂRI DE VASE
NAVALE DE ORICE CATEGORIE**

**CONSTRUCȚIUNI ȘI REPARAȚIUNI DE MAȘINI MARINE,
INDUSTRIALE, AGRICOLE, VAGOANE ȘI LOCOMOTIVE**

**REPARAȚIUNI DE AUTOMOBILE ȘI MOTOARE, LUCRĂRI
DE ORICE GEN LA MAȘINA DE FREZAT UNIVERSALĂ**

**TURNĂTORIE DE FONTĂ, BRONZ ȘI ALTE METALE, CON-
FEȚIONAREA SPECIALĂ A CORPURIILOR ȘI CAPETELOR
„DIESEL“**

DOC PLUTITOR, ȘALUPĂ CU POMPE DE SALVARE

Banca Generală a Țării Românești

CAPITAL LEI 60.000.000, REZERVE LEI 50.000.000

Sediul Central în București Str. Lipscani No. 10

Sucursale: Brăila, Brașov, Cluj, Constanța, Craiova, Galați, Giurgiu
Ploești, T.-Măgurele, Oradia-Mare, Sf. Gheorghe

Bănci Afiliate: „TEMIȘOARA“ Institut de Credit și Economii,
Timișoara, „BANCA BASARABIEI“ Kișinău

FACE TOATE OPERAȚIUNILE DE BANCĂ

CONSILIUL DE ADMINISTAȚIE :

Președinte: d-l C. RĂMNICEANU-MANOLESCU

Vice-Președinți : { Princișele B. ȘTIRBEY
I. M. MITILINEU

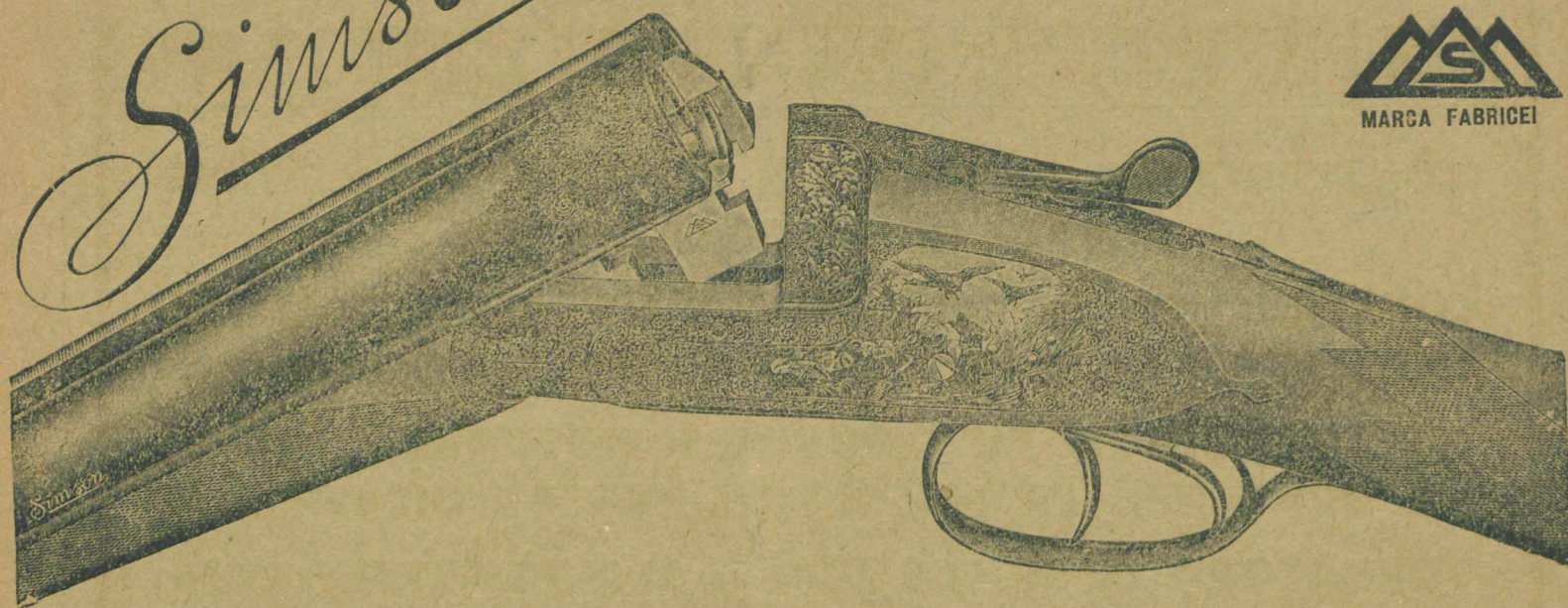
Membrii :

VICTOR ANTONESCU, Princișele
JEAN CALLIMACHI, Dr. I. COSTI-
NESCU, HENRI CATARGI, C. G.
DISSESCU, V. GOLDIȘ, Baronul Al.
HURMUZACHI, P. P. NEGULESCU,
Inșiner C. OSICEANU.

Director General: M. A. GEORGESCU

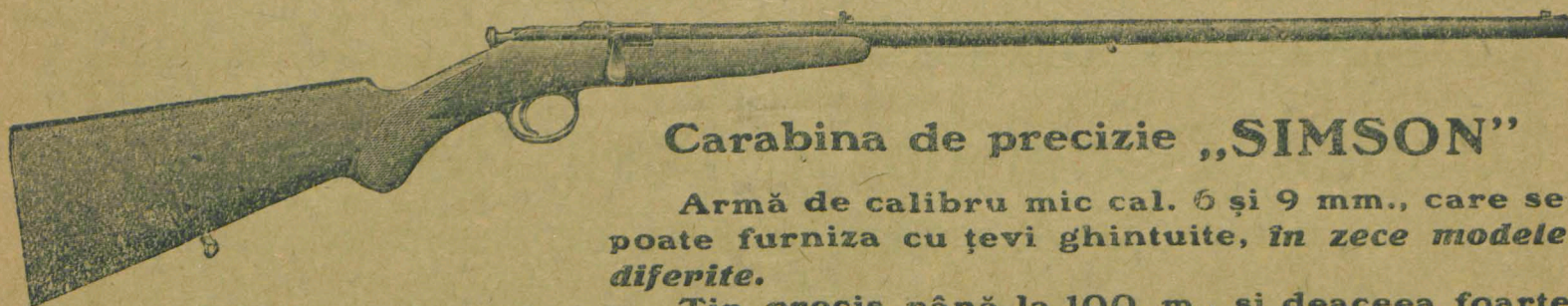
Simson

ARMELE SALE CU ALICE, DRILLINGURI,
ARME PENTRU TIR DE PORUMBELI,
ARME CU DOUĂ ȚEVI, SISTEM BOCK,

sunt fabricate renumite,
de cea mai mare precizie
și cu un tir neîntrecut.

Armele pentru tir de porumbeli „SIMSON” sunt purtate de către mulți trăgători internaționali de profesie renumiți, și succese de primul rang se obțin mereu cu ele.

Carabina de precizie „SIMSON”

Armă de calibru mic cal. 6 și 9 mm., care se poate furniza cu țevi ghintuite, în zece modele diferite.

Tir precis până la 100 m., și deaceea foarte potrivită ca armă de exercițiu, pentru împușcarea răpitoarelor mici, cu blană, pentru împușcarea de ciori, de păsări aquatice etc.

Revolverul automat „SIMSON”

CALIBRU 6.35

Formă plată, având cel mai mic număr imaginabil de piese componente, cari se pot demonta ușor, fără instrumente speciale. Precizie balistică mare, funcționare absolut sigură.

Fabricile de arme **SIMSON & Co. Suhl** (Germania)
Armele „SIMSON” se procură prin „UNIUNEA GENERALĂ A VÂNĂTORILOR DIN ROMÂNIA”.

REVISTA VÂNĂTORILOR

ORGAN OFICIAL AL UNIUNEI GENERALE A VÂNĂTORILOR DIN ROMÂNIA

Redactată de cei mai de seamă tehniciani și specialiști în materie de vânătoare din țară, publică: articole cu subiecte pur vânătorești de interes general, privind protecția și înmulțirea vânatului, educația vânătorească, tehnica armelor, chestiunile juridice privitoare la legea vânatului, dispozițiunile luate de organele administrative ale vânătoarei, lista contravenienților la legea de vânătoare, dări de seamă a societăților de vânătoare afiliate, precum și orice gen de literatură cu subiecte de vânătoare.

ABONAMENTUL ANUAL: 300 lei

pentru societățile afiliate 400 „

ANUNȚURI COMERCIALE	1 pagină	5.000	Lei anual
	$\frac{1}{2}$ „	3.000	„ „
	$\frac{1}{4}$ „	1.750	„ „
	$\frac{1}{8}$ „	1.000	„ „

ABONAMENTUL LA „REVISTA VÂNĂTORILOR” ESTE OBLIGATORIU PENTRU TOȚI MEMBRII UNIUNEI (Art. 6 din Statute)

„Revista Vânătorilor” este unicul mijloc de comunicare al tuturor vânătorilor din toată țara, care au să-și spună ceva.

De aceea, dacă aveți ceva de cumpărat, de vândut, de schimbat, sau de pus vre-o întrebare tehnică vânătorească, adresați-vă „Revistei Vânătorilor”. Numai aci puteți fi siguri că veți găsi pe aceia cărora vă adresați.

La orice corespondență atașați mărcile pentru răspuns.

Administrația revistei expediind regulat fiecare număr tuturor abonaților, orice vină de neprimire cade exclusiv în seama poștei, căreia trebuie adresate în scris toate reclamațiile.

UNIREA FACE PUTEREA

STRÂNGETI-VĂ IMPREJURUL „UNIUNEI”

D-sale

Domnului .....

.....

.....

.....

PREȚUL UNUI EXEMPLAR 30 LEI
PREȚUL UNUI NUMĂR VECHIU 40 LEI